

Mootummaan Naannoo Oromiyaa gamaaggama raawwii karoora hojii kurmaanota lamaan darbanii geggeesse

Hiziqi'eel Tashoomaatiin

Mootummaan Naannoo Oromiyaa raawwii karoora hojii kurmaanota lamaan jalqabaa bara kanaa galma Waajjirasaatti guyyoota sadiif geggeessaa ture kallattii hojii fuul duraa kaa'uun kaleessa xumure.

**Fedhiifi dhiyeessii
bishaan dhugaatii
walsimsiisuu
keessatti gaheen
qooda fudhattootaa
murteessaadha jedhame**

Masarat Amanaatiin

Fedhiifi dhiyeessii bishaan dhugaatii walsimsiisuu keessatti gaheen qooda fudhattootaa murteessaa ta'uu Biirtoon Bishaaniifi Inarjii Oromiyaa ibse.

Biirtoon Bishaaniifi Inarjii Oromiyaa Hundeeffamaa Fandii Misooma Qabeenya Bishaan Naannoo Oromiyaarratti qooda fudhattoota waliin mariifi wal hubannoo gaggeesseera.

Naannoo Oromiyaatti fedhiifi dhiyeessii bishaan dhugaa akka wal simuuf bajata mootummaafi hirmaannaa uummataa cinaatti madda faayinaansii dhaabbataa uumuun tajaajila bishaan dhugaatii itti fufinsaan dhiyeessuun caalatti **Gara fuula 14tti**

Mootummaan Naannoo Oromiyaa imala badhaadhinaa milkeessuuf ji'oota ja'an darban keessatti karoora xiiqii saffisa, baay'inaafi qulqullinaan hojjetee galma yaadameen ga'uuf xiyyeeffannoon hojiilee raawwachaa ture Mudde 6-8 bara 2016tti gamaaggameera. Gamaaggama geggeeffameenis milkaa'inoonni jajjabeessoon

kan galmaa'an ta'uun ilaalameera.

Milkaa'ina galmaa'eeffis hojiin deggersaafi hordoffii yeroo yeroon geggeeffamaa ture gahee guddaa kan qabu ta'uuniifi kunis idilaa'ee itti fufuu akka qabu ibsameera.

Pirezidaantiin

Gara fuula 14tti

“Dirqamni kunuunsa qabeenya uumamaa rog-sadeedha”

Pirez. MNO Obbo Shimallis Abdiisaa

Kutaa Qophiitiin

Pirezidaantiin Mootummaa Naannoo Oromiyaa Obbo Shimallis Abdiisaa misooma kunuunsa qabeenya uumamaa ilaalchisuun ergaa karaa toora miidiyaa hawaasaa isaanii dabarsaniin Dirqamni kunuunsa qabeenya umamaa rog-sadee ta'uu ibsan

Rogni duraa dirqama abbootiifi haadholii nudhaalchisanii bahuu, rogni lammaffaa dirqama dhaloota dhufuuf biyya jiituufi magariisa taate dabarsuufi rogni sadaffaan, dirqama ofiin ofiif bahuuti jedhan.

Akka dhaloota tokkootti, safuu itti fayyadama qabeenya umamaa eeguu qabna. Dirqamoota kana dagachuurraa kan ka'e, badii guddaan umama irra gahaa tureera gatii hadhaawaas kaffalchiisera jedhan.

Tarkaanfileen yeroo adda addaatti rakkoo kana maqsuuf taasifamanis

jijjiirama barbaadame fiduu hindandeenye. Milkaa'uu dhabuu tarkaanfilee fudhatamaa turan duuba rakkooleen hanqina xiyyeeffannoofi qindoominaa akka turan hubachuun danda'ameera jedhan.

Mootummaan Jijjiiramaa keenyas rakkoolee kanneen furuun hojiitti gale. Hundaa ol, xiyyeeffannoon

kennameefi qindoominni hirmaannaa 'Tajaajila Lammummaa'ogeeyyii qonnaafi hooggansa sadarkaan jiruu, milkaa'ina galmaa'eef qooddatoota murteessoo turan.

Bara kanas, muuxannoowwan baroota darbanii qindeessuun jijjiirama jiru caalmaatti lafa qabsiisuuf qophiin **Gara fuula 14tti**

Hiyyummaafi boodatti hafummaa maqsuudhaan badhaadhina dhuunfaafi maatii haa mirkaneessinu!

Gumaata Gumaata Gumaata
Gumaata Gumaata Gumaata
Gumaata

Gumaata

Hojiwwan Aartii Afaan Amaaraan hojjetaman keessatti gahee Aartistoota Oromoo

Suuraan Mudiya Hawaasarraa

Aartiin guddina ilma namaa, sabaafi biyyaa keessatti shoora olaanaa qaba. Ogeessi Aartii lammii Ameerikaa Thomas Merton faayidaa aartiin ilma namaatiif qabu yoo ibsu, “Aartiin akka of barbaannuufi of gannu nu taasisa” jedha. Kun kan agarsiisu Aartiin hangam akka dhala namaarratti dhiibbaa uumuu danda’udha. Aartiin jiruufi jireenya ilma namaa keessatti baay’ee murteessaa ta’us biyya keenyatti hubannoon hawaasni asirratti qabu laafaadha.

Gaazexaan Kallacha Oromiyaas maalummaa Aartii, faayidaa inni guddina hawaas-dinagdee biyyaa keessatti qabu, gumaacha Oromoonni guddina Aartii biyya kanaa keessattuu kanneen afaan Amaaraatiin hojjetaman keessatti (fakkeenyaaf walaloo, tiyaatira, muuziqaa, fakkii...) keessatti qabaniifi sadarkaa Aartiin Oromoo yeroo ammaa irra jiruufi maaltuu hojjetamuu akka qaburratti Yuunivarsiitii Jimmaatti Ogeettii Aartiifi barsiistuu kan ta’an Aadde Lubaabaa Jamaal dubbisneerra. Guddina dameelee Aartii garaagaraa biyya kanaa Afaan Amaaraatiin hojjetaman keessatti aartistoonni Oromoo gumaata guddaa qaban hedduu akka ta’an beekamaadha. Barreeffama gabaabduu kana keessattis Aartistoota muraasa akka eddattootti fudhachuudhaan ogeettiin aartii gaaffiifi deebii waliin geggeessine kun kaasan dhiheessinee jirra.

Aadde Lubaabaa Jamaal Ogeettii Aartii, barreessituufi barsiistuu Yuunivarsiitii Jimmaa yemmuu ta’an, qophii daddaraaroo Oromiyaa Biiron Aadaafi Turiizimii Oromiyaa OBN waliin qopheessurratti wal dorgommii geggeeffamurratti abbaa murtii ta’uun hojjechaa jiru. Aadde Lubaabaan Aartii ilaalchisee hiikni sirriitti irratti waliigalamu jiraachuu baatus kalaqa sammuu ilma namaa ta’ee kan namootatti miira gammachuu, gaddaa, aariifi xiiqii uumuun miira namaa kakaasuu danda’u akkasumas jiruufi jireenya ilma namaatti hiika kennuu dandeessisudha. Waan ilmi namaa sammusaatiin kalaquun dhimmoota dinagdee, hawaasummaafi siyaasaarratti ergaafi barnoota, gaddaafi gammachuusaa dabarfatudha. Gosoonni Aartii kunis Bobboca, Muuziqaa, Fakkii, Tiyaatiraafi Fiilmiifaadha jechuun maalummaafi gosoota Aartii ibsu.

Aartiin guddina hawaas-dinagdee biyya tokkoo keessatti gahee olaanaa qaba. Saba tokko akka sabaatti, biyya akka biyyaatti siyaasaa, diinagdeefi

hawaasummaan walitti qabee cimsuu danda’a. Humna hawaasa ijaaruufi eenyummaasaa ibsuu danda’u qaba jedhan Aadde Lubaabaan. Guddina dinagdee biyya tokkootiin wal qabatee hawaasni Aartiitti sirnaan fayyadamuu tokko hanga daandii xiyyaaraa biyyaalessaa qabuuti. Dinagdeen daandii xiyyaaraarraa argamuufi Aartiirraa argamu ija tokkoon ilaalama walirraa adda baasnee ilaaluu hin dandeenyuu jedhan. Siyaasa keessattis paartiileen siyaasaa ajandaa siyaasaa qaban karaa Aartiitiin tarkaanfachiifatu. Warraaqsa aadaa geggeeffachuuf ykn aadaa ofii beeksisuufi guddifachuuf Aartiin iddoo olaanaa qabas jedhaniiru.

Guddina Aartii biyya kanaa keessatti gaheen Oromoonni taphachaa turaniifi jiran olaanaadha kan jettu Aadde Lubaabaan, yeroo Afaan ofiitiin sabasaaniitiif hojjechuu hin dandeenyetti Afaan Amaaraatiin hojjechuun utubaa Aartii biyya kanaa ta’aniiru jechuun dubbatu. Yeroo sanatti dhiibbaan sirnootaa waan irra jiruuf Afaan sabasaaniitiin hojjechuu baatanis achuma keessa taa’uun waa’ee sabasaanii hojjetaniiru. Fakkeenyaaf namoota maqaansaani nama hunda biratti hin beekamne garuu kan namoota Aartii qofatti mul’atu kanneen akka Gabrakiristoos Dastaa Nagawoo gama fakkiiitiin oolmaa guddaa biyya kanaaf oolaniiru. Gabrakiristoos Dastaa Nagawoo fakkii ammayyaa biyya kanatti yeroo jalqabaatiif kan beeksiseefi akka addunyaatti egziibiishinii fakkii nama dhuunfaa gaggeessuun kan beekamudha. Namni kun walaloo Afaan Amaariffaa barreessuu keessattis shoora olaanaa taphateera.

Gama Fiilmiitinis yoo ilaalle fiilmii jalqaba Itoophiyaa keessatti hojjetame kan daqiiqaa 80 turu kan barreesse nama Oromoo Ilaalaa Ibsaa jedhamudha. Fiilmiin Gumaa jedhamu kan daqiiqaa 90 turu biyya kana keessatti yeroo jalqabaatiif halluudhaan hojjetames guddina Aartii Itoophiyaatiif shoora olaanaa taphateera jechuun dubbatu.

Gama Tiyaatiraatti yommuu dhufnus guddina Tiyaatira ammayyaa biyya kanaa keessatti sadarkaa olaanaatti namni maqaansaa ka’u Looreet Tsaggaayee Gabramadiin ykn Looreet Tsaggaayee Roobalee Qawweessaati. Looreet Tsaggaayeen tiyaatira Sheekispiir kan ta’e hoteelloo gara Afaan Amaaraatti hiikeera, Tiyaatiroota “Ye kermo sewu”,

Aadde Lubaabaa Jamaal

“Ye ishohi Akiliil” “Ahu weyim Pepu” barreesseera. Kitaaba walaloo “Esat weyi abeba” jedhu Afaan Amaaraatiin barreessee maxxansiiseera. kkf

Gama muuziqaatiinis Xilaahun Gassasaa Oromummaansaa dhokfamus guddin muuziqaa Itoophiyaatiif Aartistii oolmaa guddaa ooledha. Maqaansaa inni sirriin Xilaahun Bayyanaa Qaabataa akka jedhamuufi Walisootti akka dhalate seenaansaa ni agarsiisa jedhan Aadde Lubaabaan.

Gama biraatiin immoo walaloowwan sirbaa barreessanii aartistoota biyyattii bebbeekamoof kennuudhaan seenaa muuziqaa biyyattii keessatti iddoo guddaa kan qaban Koloneel Saahilee Dagaagooti. Koloneel Saahileen Muuziqaa qindeessuun, walaloo muuziqaa barreessuufi yeedaloo muuziqaa hojjechuun akkasumas Tiyaatira dhedheeroo barreessuun nama adda dureedha. Koloneel Sahaalee Dagaagoo Sirboota 500 ol qindeesseera, Afaan Oromootiin walaloowwan barreessee Aartistootaaf kenneera.

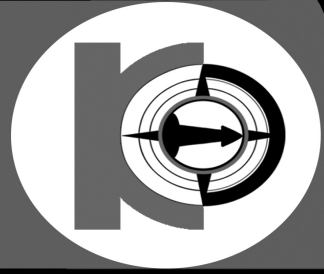
Eeliyaas Malkaas qindeessaa muuziqaa, barreessaa walaloofi yeedaloo hojjechuun Muuziqaa biyya kanaa guddisuu keessatti nama shoora olaanaa taphachaa turedha. Walumaagalatti Oromoonni guddina Aartii biyya kanaa keessatti sadarkaa jalqabaarratti argamu jechuun ibsu Aadde Lubaabaan.

Biyyi kun akka biyyaatti ijaaramuun birmadummaanshee kabajamee akka itti fuutuuf Oromoonni gumaachaa olaanaa taphatan kabajaafi ulfina isaaniif malu akkuma hin argatiin warreen guddina Aartii biyya kanaa keessatti gahee olaanaa taphachuun utubaniifis bakki isaaniif malu hin kennamne. Kanaaf immoo sababni waa lama jedhan Aadde Lubaabaa Jamaal. Tokkoffaa ummatuma keenya biraahuu kabaja hin arganne. Namoonni kun sirna yeroo saniitiin dirqisiifamanii Afaan Ormaatiin barreessuufi hojjechuun nurratti hojjetan jedhamuun ummata Oromoo biraa kabajaafi ulfina dhaban. Lammaffaa abbootiin taayitaafi gareensaani namoota Oromoo ta’anii Afaan Amaaraatiin hojjetaa turan dhiibbaa irraan geessisuun bakka isaaniif malu akka hin arganne gochaa turan jedhanii, seenaa kana jijjiiruun namoonni kun bakka isaaniif malu akka argatan taasisuun dirqama dhaloota har’aa ta’uus akeekaniiru.

Gara fuula 19tti

Wabii nyaataa mirkaneessuun humna al-ergii keenya guddisuuf xiiqiin hojjenna!

Kallacha Oromiyaa

Bara 1986 hundeeffame
Torbanitti al tokko guyyaa Kamisaa,
Biiroo Kominikeeshiinii Oromiyaatiin maxxanfama

Qindeessaafi Gulaalaa Muummee
Addunyaa Hayiluu
Itti aanaa Gulaalaa Muummee
Masarat Amanaa

Leyi'aawutiifi Dizaayinii
Yewubnesh Kabbadaa

Qopheessaa Beeksisaa
Guddataa Dhaabasaa

Lakk. Saan. Pos. 8741 E-mail kellechaoromiya@gmail.com Websayitii :- www.kallachaoromiya.org Face Book:kellecha Oromiya Finfinnee Oromiyaa

Dubbii Ijoo

**Qabeenya uumamaa qabnutti sona
dabaluun dinagdee naannoofi
biyyaa keessatti shoora akka
bahatu taasisuun murteessaadha!**

Naannoon keenya Oromiyaafi biyyi keenya Itoophiyaa qabeenya uumamaa dilbiifi humna namaa hojjechuu / oomishuu/ danda'uu hedduu qabdi. Haata'u malee qabeenyi kunneen xiyyeeffannoo waan itti hin kennamneef dinagdee biyya kanaa keessatti shoorti bahate waanta hangana jechisiisuu miti.

Qabeenyi uumamaa xiyyeeffannoon kennameefi yoo sonni itti dabalame jijjiirama dinagdee inni biyya keenya keessatti fiduu danda'u kan akka laayyootti ilaalamu miti.

Kunimmoo carraa biyyi keenya guddina dinagdee galmeessuu dandeessuufi tarree biyyoota guddina dinagdee giddugaleessaa qaban hiriirsisuu dandeessisu taasisa. Akkuma beekamu waggoota muraasa darban keessa mootummaan qabeenya uumamaa dilbii jiru kana faayidaarra oolchuuf Inisheetiviiwwan adda addaa bocuun hojiirra oolchaa tureera.

Tarsiimoo Mootumaan jijjiiramaa dinagdee damdaneessaa lafa qabachiisuuf qabate hojjetaa jiraachuunn ni beekama. Tuurizimiin utubaawwan dinagdee keenya keessa tokko waan ta'eef, dameen dhuunfaa shoora murteessaa akka qaba

Keessattuu akka mootummaatti utubaalee dinagdee jedhamanii kan qabaman keessaa dameen tuurizimii isa tokkoodha.

Damee kanaaf mootummaan xiyyeeffannoo addaa kennuun hojii hojjetamaa tureen milkaa'inni ajaa'ibsiisaa dhufaa jira. Kunis yaadama Ministira Muummeen FDRI Dr. Abiyyi Ahimadiin hojiiwwan akka Maaddiin Shaggariif, Maaddiin Biyyaafi Maaddiin Dhalootaaf hojjetamanii xummuramaniifi xummuramaa jiran kunneen akkaataa qabeenya uumamaa dilbii naannoo keenya darbees biyyi keenya qabdu kana sona dabaluun misoomsuun dinagdee biyyaa keessatti shoorasaa akka bahatu taasisuuf kaayyeffatamee hojjetamaa tureedha.

Kunimmoo miira ni danda'amaa lammilee keessatti akka bocamu kan dandeessisuufi fageessamee ilaalamuun akka danda'amu kan akeekuudha. Maarree hojiin akkanaa kun mootummaa qofaan kan hojjetamuufi itti fufinsaan kunuunsamu osoo hin taane damee dhuunfaa itti hirmaachuu qaba.

Ka'umsi mootummaa dameen dhuunfaa akka bakkeewwan hawwataafi tajaajiloota irratti bal'inaan hojjetan daandii saaquuf kaayyeffamanii kan hojjetamanidha waan ta'eef dameen dhuunfaa abbootiin qabeenyaa hirmaannaa cimaa taasisuun damicha akka misoomsuufi hojii gama kanaan akka inisheetiviitti mootummaan hojjetame akka danda'amu agarsiifameera kana daran babal'isuu, misoomsuun faayidaa biyyaaf argamsisuu qabu akka argamsiisuu, industirii aara maleessa jedhamee akkuma addunyaattuu hubatamu kana cimsuu barbaachisaa dha.

**Saboonni Sikooppayi
waggoota 80 booda abbummaa
qubsuma isaanii argatan**

Ekkuwaadoor keessa kan jiraatan saboonni durii Siikooppayi waggoota 80 booda lafaa quubsumaasaaniitti akka deebi'an abbummaa lafaa argatan.

Saboonni kunneen bosonaa Amaazon keessaa lafaa quubsumasaanii ture qabachuuf qabsoo waggoota 80 booda akka deebi'uufi mootummaan abbaa qabeenyummaa hawaasichaaf akka kennu Manni Murtii Ekkuwaadoor ajaaja kenneera.

Ajjajaa mana murtii kanaas Ministirri Eegumsa Naannawaa biyyatti mirga sabichaa waan sarbeef ifatti dhiifama gaafachuun qabiyyee lafa iskuweer kiiloo meetira 420 ol akka saba Sikooppayiif deebisu eegama jechuun TRT'n gabaaseera.

Dursaan saba Sikooppayi Jastiinoo Paaguyeej akka jedhanitti, mootummaan lafaafi qabeenyaa sabootaafi seera mootummaa akka kabachiisu gaafachaa turuu eeraniiru.

Ajjajni kenname kunis qabsoo seenaa qabeessaa lafa dhaloota keenyaatti akka deebinu kan taasisuudha jechuun ibsaniiru.

Haata'u malee Pireezidaantiin Biyyattii Daani'eel Nobowaan tibbaa darbe gurmoo qorichaa sammoo hadoochu daddabarsanii irratti waraanaafi labsii yeroo ariifachiisa labsuun hojiirraa oolmaa ajaja mana murtichaa duubatti harkifachiisuu malaan yaaddoo uumeera.

Ajjajani mana murtii wayita hojiirraa oolus, Ekuwaadoor keessatti yeroo jalqabaatiif lafti quubsuma saboota Sikooppayi kan lafa mootummaan akka eegamuuf daangeffameen walirra bu'e, yeroo jalqabaatiif beekkamtii abbummaa kan argatu ta'a jedhameera.

Lafti quubsuma saboota Sikooppayi iskuweer kiiloo meetira kuma 12fi 140 ol ta'u qaama Paarkii Biyyoolessaa ykn lafa daangeffamaafi abbummaa hinqabne ta'uu gareen laftichi sabootaa durirraa kaasee achirraa jiraataniif akka kennamuuf duulaa gaggeessaa ture Amazon Frontlines ibseera.

Abukaatoon Saboota Sikooppaayii fi Miseensa Garee Duula Amazon Frontlines Jorgee Akeroo akka ibsanitti, murtiin kun lafa quubsuma saboota durii Amaazon keessaa hunda deebisuuf karra kan banuudha jedhaniiru.

Saboonni Sikooppaayii bara waranaa Peeruu-Ecuadoor 1941 lafa quubsumaa isaaniirraa kan godaanan yoo ta'u ergasii mootummaan Ekkuwaadoor beekkamtii sabichaa malee laficha paarkiif daangessuun akka quubsumichatti hindeebine dhorkuun kan yaadatamuudha.

Madda EBC Afaan Oromootu 'TRT' wabeeffachuun gabaase.

Daldalli siyaasaa farra ol-aantummaa seeraafi heera mootummaa keenyaati!

Beeksisa

Arsii

Aadde Birqee Kushilaa Badhaadhaa Magaalaa Asallaa ganda 13 keessatti iddoo mana jireenyaa mirkinaa’eefii qaban waraqaan ragaa abbaa qabeenyummaa Lakk. Kaartaa isaa 19246/158/2007 ta’een galmaa’ee naaf kenname waan najalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuudhaan nu gaafataniiru. Kanaafuu,namni ragaa kana arge ykn sababa aadda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahe irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyaachuu baate raga abbaa qabiyyee kan biraa kan kennamuuf ta’uuni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Asallaa.

Obbo Shimallis Dasee Magaalaa Asallaa ganda 08 keessatti iddoo mana jireenyaa mirkinaa’eefii qaban waraqaan ragaa abbaa qabeenyummaa Lakk. Kaartaa isaa 19373/206/84 ta’een galmaa’ee naaf kenname waan najalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuudhaan nu gaafataniiru. Kanaafuu,namni ragaa kana arge ykn sababa aadda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahe irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyaachuu baate raga abbaa qabiyyee kan biraa kan kennamuuf ta’uuni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Asallaa.

Aadde Ilfinesh Zargaawu fa’aa N-9 Magaalaa Asallaa ganda 06 keessatti iddoo mana jireenyaa mirkinaa’eefii qaban waraqaan ragaa abbaa qabeenyummaa Lakk. Kaartaa isaa 15892/130/99 ta’een galmaa’ee naaf kenname waan najalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuudhaan nu gaafataniiru. Kanaafuu,namni ragaa kana arge ykn sababa aadda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahe irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyaachuu baate raga abbaa qabiyyee kan biraa kan kennamuuf ta’uuni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Asallaa.

Aadde Faaxumaa Kojii Kaartaa mana jireenyaa ragaa Abbaa qabeenyummaa (saayitii) harka isaanii jiru Lakk.Kaartaa isaa 567/87/99 ta’e Magaalaa Boqqojjii ganda 02 keessatti galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu, namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyeessuu baate kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Boqqojjii.

Obo Daadhii Gammachuu Kaartaa mana jireenyaa ragaa Abbaa qabeenyummaa (saayitii) harka isaanii jiru Lakk.Kaartaa isaa 561/418/96 ta’e Magaalaa Boqqojjii ganda 01 keessatti galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu, namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyeessuu baate kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Boqqojjii.

Obbo Sirballaa Ibiraahiim Magaalaa Nageellee Arsii ganda Qilxuu Dammaa keessa jiraataa kan ta’an kuusnaan isaanii mana hojii keenya keessaa qaban waan jalaa badeef kuusnaan yeroo banameef tajaajila barbaadan akka naaf kennamu jedhanii gaafataniiru. Kanaafuu namni mormu yoo jiraate ykn dhimmi kun na ilaala kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate kusaan yeroo banameefii tajaajilli barbaadan kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Nageellee Arsii.

Obbo Adaanaa Tasfaayee Miratee Magaalaa Dodolaa ganda Aanolee keessatti lafa tajaajila mana jireenyaa qaban Nagahee lafaa Lakk. isaa 85246 bara 1970 ta’e galmaa’ee naaf kenname waan na jalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuudhaan nu gaafataniiru. Kanaafuu, namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahe irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyaachuu baate kophii nagahee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Dodolaa.

Obbo Kamaal Amiinyaa Magaalaa Asallaa ganda 13 keessatti iddoo mana jireenyaa mirkinaa’eefii qaban waraqaan ragaa abbaa qabeenyummaa Lakk. Kaartaa isaa 9184/3/91 ta’een galmaa’ee naaf kenname waan najalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuudhaan nu gaafataniiru. Kanaafuu,namni ragaa kana arge ykn sababa aadda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahe irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyaachuu baate raga abbaa qabiyyee kan biraa kan kennamuuf ta’uuni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Asallaa.

Obbo Abbaas Jamaal Kaartaa Lakk.isaa 0414411 ta’e maqaa Obbo Jawaaroo Faqootiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraan bakka bu’ee naaf haa hojjatamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu, namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaan kan biraa bakka buufnee abbaa dhimma kanaaf hojjatamee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Dheeraa.

Baale

Obbo Siraaj H/Saanoo Magaalaa Ginidhiir ganda Ejersaa keessatti Nagahee mirriitii Lafa mana jireenyaa Lakk.isaa 1694279 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee naaf kenname waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee akka naaf kennamu jechuudhaan nu gaafataniiru. Kanaafuu namni ragaa kana arge ykn sababaa adda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahe irraa kaasee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaan kan biraa bakka bu’ee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Gindhiir.

Buunoo Beddellee

Iyyuu’eel Birhaanuu fi Tasfaayee Baqqalaa mana Magaalaa Beddellee ganda 02(Abbaa Bokkuu) keessaa qaban qabeenyaa hin sochoone Lakk. Kaartaa isaa L-0209/07 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu waan nu jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee nuuf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni kaartaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa eegalee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo hin dhiyaanne ta’e kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Beddellee.

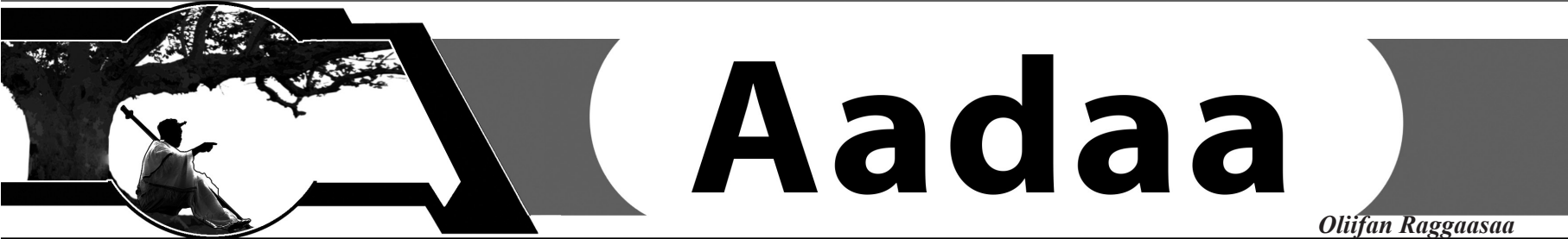
Iyyuu’eel Birhaanuu fi Tasfaayee Baqqalaa mana Magaalaa Beddellee ganda 02(Abbaa Bokkuu) keessaa qaban qabeenyaa hin sochoone Ragaa Liizii Lakk.Waliigaltee Liizii isaa L-0209/07 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu waan nu jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee nuuf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni kaartaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa eegalee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo hin dhiyaanne ta’e kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Beddellee.

Obbo Abdulmajiid Muusaa waan du’aniif mana jireenyaa Magaalaa Beddellee ganda 02(Abbaa Bokkuu) keessaaa qaban qabeenyaa hin sochoone maqaa isaaniitiin galmaa’ee lafa bali’ina isaa 500M² irratti argamu Aadde Raadiyaa Umar dhaaltuu sadarkaa duraa ta’uu isaanii mana murtiitiin waan mirkaneeffataniif jijjiirraan maqaa naaf haa raawwatu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu, kan mormu ykn mirga qabeenyaa kanarraa kan qabu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa eegalee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo hin dhiyaanne ta’e jijjiirraa maqaa kanaa kan raawwannuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Beddellee.

Aadde Caaltuu Didhaa mana jireenyaa Magaalaa Beddellee ganda 01(Shuuramuu Gootaa) keessaatti qabeenyaa hin sochoone maqaa isaaniitiin galmaa’ee lafa bali’ina isaa 417M² irratti argamu Aadde Iteenesh Faaris dhaaltuu sadarkaa duraa ta’uu isaanii mana murtiitiin waan mirkaneeffataniif jijjiirraan maqaa naaf haa raawwatu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu, kan mormu ykn mirga qabeenyaa kanarraa kan qabu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa eegalee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo hin dhiyaanne ta’e jijjiirraa maqaa kanaa kan raawwannuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Beddellee.

Obbo Taaddalee Girmaa qabeenya hin sochoone Aanaa Gachii ganda 01 zoonii Dangawaaj keessa qaban mana lakk. Kaartaa isaa MML-0282/2013 ta’e Obbo Mahaammad Shaambal Kabbadaatti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira lafa Magaala Gachii akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna.Waajjira Lafa Aanaa Gachii.

Qabeenya uumamaa itti fufiinsaan kunuunsuun, dinagdee magariisaa jijjiirama qilleensaa damdamatu ijaarra!

Aadaa shanan deessuu-Qellemitti

– Qophii yeroo dahumsaaf taasifamu

Akka aadaa Oromoo Qellem Wallaggaatti deessuun dahumsaaf kan qophaa’uu eegaltu marsaan laguushee erga irraa dhaabbateen booda yookaan ofirratti arguu dhabdeen booda ulfaa’uushee yeroo barturraa eegalteeti. Innis qoraan cabsachuu yookaan bu’achuurraa eegaleeti. Yeroo ulfishee guddachaa deemu laga dhaqxee qoraan cabsachuu waan hin dandeenyeef dursitee haalduree jiru xumuratti. Midhaan nyaataaf oolus daddaftee daakkachuun huurootti naqattee ol kaawwatti. Adaduma ji’ishee itti dabalaa deemuun guddinni garaashees itti dabalaa adeema. Haaluma kanaan deessuun dahaaf qophoofte ji’ishee 7 yeroo ta’u Shaamita (bakka tokko tokkotti shaameta jedhama) qopheeffatti. Erga Shaamita qopheeffatteen booda daakuu boqqolloo daaksifatti. Daakuun boqqolloo daaksifame kunis marqaa maqaansaa “Shirkitii” jedhamu kan ta’udha. Marqichis, dhangaa yommuu dahumsaa kan ollaa waamuun nyaatamudha. Shaamiti ittoodha. Ittoo yommuu dahumsaatti marqaa shirkitii waliin nyaatamuudha. Akkuma armaan olitti kaasuuf yaalle Shaamiti deessuun tokko ulfoofttee yommuu ji’a torba guuttu naquu eegalti. Shaamiti kan naqamu huuroo (gaanii) supheerra tolfamettidha. Bifa dhangala’aa kan qabudha.

Shaamenni wantoota hedduurraa hojjetamudha. Isaanis: ija Goommanaa, Sinaaficaa, Qullubbii Adiifi kkf irraa kan hojjetama. Shaameenni kan qophaa’u Boqqolloorraati. Jalqaba ni dhuubama, kan dhuubamu daakuu bqolloo, ija raafuu, sunqoon itti naqamuun yeroo bukaa’u achii fuudhamee mooqama. Dhuubuu jechuun bishaan waliin walitti makanii ukkaamsanii yookiin qadaadanii kaa’uudha.

Shaameti kan qophaa’u erga bukaa’ee olkaa’amee yeroo dheeraa turuu kan danda’u yoo ta’u, qodaa qulqulluutti naqamee kaa’uun qullubbiin diramee marga urgaa’aa waliin keessa kaa’ama. Kunis kan fayyadu qullubbichiifi margichi shaamiti naqame foolii gaarii akka godhatu taasisa. Shaameti yeroo barbaadame sanatti qodaa itti dhuubame keessaa baafamee mi’eeffama.

Shaamenni akka miyaa’uuf Qocqqocaan Qulluubbii waliin akkasumas dhadhaan baqfamee itti naqama. Qocqqocaan makaa mimmixaa, Qullubbii, Dimbilaala, Inshilaala, dugunoo (Massoobilaa)fi kkf irraa hojjetama. Shaamiti guyyaa dheeraadhaaf ukkaamfamee turee mooqamee mi’eeffame qocqqocaan walitti dabalamuun marqaan ittiin nyaatama.

Shaamita dubartiin hundi hin qopheessitu. Dubartii qulqulluutu hojjeta. Fakkeenyaaf dubartiin laguun irra jiru shaamita hin qopheessitu akkasumas dubartiin halkan abbaa manaashee waliin bulte hin qopheessitu. Yoo dubartiin akkasii qopheessite shaamitichi tortoruu akkasumas raamma’uu danda’a jedhamee waan dhugeeffatamuufi. Dabalataanis Shaamiti guyyoota cagginnoorra hin hojjetamu. Walumaagalatti shaamiti lagu qaba.

Dubartii ayyaantuun shaameta ilaaltee waa raaguu ni dandeessi. Daa’imni dhalatu/ttu ni du’a/duuti, fayyaqabeessa ta’a/taati yookaan dhukkubsataa/ttuu, kan dhalate guddatee waan akkasii ta’a/ taati jettee kan raagdu shaamita sana ilaalteeti. Kunis shaamitichi yoo gaarii ta’e gara gaariitti, yoo bademmoo daa’imti gara badiitti deemuusaati jedhamee amanama. Shaamiti hanga gaafa nyaatamee dhumuutti of eeggannoo akka barbaadu ragaaleen ni eeru.

Marqaan dahumsaa shaamiti itti naqamee qophaa’u dhiiraaf akka laguutti ilaalama.

Deessuun hanga humnasheetti wantoota da’umsaan dura raawwataman qopheeffatee ciniinsuun hanga ishee qabutti eegdi. Yeroo ciniinsuun ishee qabutti deessistuun waamamuun dubartoonni ollaas kan muuxannoo qaban ishee bira turuun dugdashee qabu, mucaa handhuuruufi yeroo isheen oofkaltee jettu marqaa marquun gargaaru. Yeroo dhufanii balbalarraa gahan ani sii furadheeraa, maaram sii haa furattu jechaa sabbatasaanii hiikkachaa ol seenu. Sabbata hiikkachuunsaanii keessa isaaniitti jibba ykn haaloo yoo qabaatan sii dhiifneerra yaada jedhu qaba. Akkasumas abbaan warraa yoo mana jiraate innis saqqii (Qabattoo) mudhiisaa akka hiikkatu itti himu. Kunis ciniinsuu ni laaffisaaf jedhamee amanama. Erga ol seenaniis kaan dugdashee qabuufitii kaasee hanga isheen deessutti gargaaruun.

Yoo ciniinsuun itti jabaate, buna akaa’anii danfisuun jabanaa ho’aasaa barruurra kaa’atanii akka deessuuf waaqa kadhatuuf. Kunis dhiphinnisaanii guddaa akka ta’eefi yoos maaramiin ishee hiikti jedhanii amanuu waliin wal qabata. Sanaan booda yeroo deessee mucaanis haatis nagaan hiikamuu isheef gammachuu qaban ililchuudhaan mul’isu. Yeroo ililchanis yoo dhiira ta’e shan, yoo durba taatemmo sadii ililchu. Mucaa handhuuranii uffataan erga maranii booda kan hafu ofkaltiin bahuudha. Oofkaltiin yoo sirriitti hin baane mataatti ol bahee haadhattiin miidhamuu dandeessi waan ta’eef, bahuufi dhiisuusaa mirkaneessu. Oofkaltiin bahee jennaan oofkalteetti jechuudha. Sanaan booda oofkaltii sanas biqila, buna duudaa, marga itti dabalanii boolla qotanii awwaalu. Wantoonni ittiin maramu kunis hiika mataasaanii qabu hawaasicha biratti.

Erga oofkaltee mucaa qulleessanii haadhaafi mucaa wal bira ciibsuun marqaa marqu. Marqaan marqamu kun ‘Askutii’ jedhama. Askutii jechuun marqaa jalqaba akka deessuun deesseen marqamudha. Yeroo marqanis ililchaa daakuu itti naqu. Baay’inni ililchuusaaniis mucaa dhalate/tte irratti hundaa’uuni. Innis dhiira yoo ta’e shan, yoo durba taate sadii ililchu. Erga marqichi bilchaatee booda deessuuf dhiyeessuun akka angafummaafi quxisummaatti dabareedhaan afaan kaa’u. Yeroo afaan kaa’an kanas askut as kut hamaa sirraa haa kutu; fayyaa sitti haa kutu jechaa wal harkaa fuudhaa ililchaa afaan kaa’u.

Warri marqaa kana kennaniifis akkas jechuun eebbisu,

“Hamaafi hamtuu sirraa haa kutu

Kan dhalate siif haa guddatu

Ammas ammas da’i, jalduu biroo biikkoo/biidhuu ta’i

Qomaafi dugadatti baadhu” jechuun deessuu eebbisu. Sanaan booda ofiis nyaatanii бага hiikamte, guddisa si haa gargaaru jedhanii galu.

– Shanana baasuu

Shanan ayyaana deessuun deessee guyyaa shanaffaatti kabajamudha. Moggaasni maqichaas raawwii guyyaa shanaffaatti ta’urraa kan dhufedha. Guyyaan kun kan ittiin beekamu deessuu dugda dhiquudhaani. Dugda dhiqaan kunis akkaataa raawwii mataasaa qaba. Kunis dubartoonni ollaa warri yeroo da’umsaa deessuu bira turan namoota muuxannoo qaban dabalachuun gaafa shananii barii obboroo wanta ittiin deessuu dhaqna dhiqan kutuuf laga buhu. Kan ittiin deessuu dhiqan kunis habaxaa jedhama. Habaxaan gosa mukeen garaa garaa hawaasicha biratti akka qorichaatti ilaalaman, kan akka saarbofii, reejjii, ulumaayii, ulaagaa, jajjaba, cilaaddama, ancabbii, urgeessaa, bakkanniisa, abbayyii, eebichaafi kkf. ciranii dhufu. Deessuun habaxaa

kanaan dhiqachuun ishee qaamnishee bibittinnaa’ee, madaa’ee, dugdishees miixuudhaan gargar bahee kan ture yoo ittiin sukkuumanii dhiqaniif wal qabatee dugdishees ni jabaata; madaanis ni fayya jedhamee amanama. Kana malees, gaafa shananii uleen dhaabataa muranii deessuu biratti hirkisu.

Marqaa shananii

Marqaan gaafa shananii qophaa’ee osoo harka fuutotaaf hin kennamiin gundoorra kaa’uun boojjitoo marqaan ittiin tolfameefi fal’aana, budduussee bukoo marqaa isheen nyaattu waliin dubartoonni afur yookaan shan ta’anii geessuufiin yeroo shan guddisanii afaan kaa’uun “askut, askut, askut” jechuun deessuu sana afaan kaa’u. Kunis kan taasifamuuf gara fuula duraatti akka isheen hortuufi akkasumas hawwii gaarii isheef qaban ibsuuf jechuudha.

Erga deessuun nyaattee booda dubartoota marqaa shananii nyaatanii dirree Ateeteef qophaa’aa jirantu marqicha nyaata. Erga nyaatanii booda dubartoonni dirree ateeteen diinqa deessuutti bahuun itillee yookaan gogaa loonii lafa afanii itti naanna’uun qarqara qarqara itillichaa jilbasaaniirra kaawwachuun akka dibbeetti rukkutachuun ragadu. Kana jechuun ragada gaafa ateetee keessatti dibbeen hin barbaachisu jechuudha. Yoo dalaganis akkas jedhu:

“Alloo ji’aa manni gaaddisaa

Abbaa mucaa maaf ala ijaajjitaa

Maareetoo dhufee diinqa daaddisaa

Killoo bunaa yaa killoo bunaa

Yaa abbaa mucaa maaf ala ijaajjitaa

yaa abbaa mucaa yaa bareedakoo

mee fidikaa wareegakoo” jechuun dubartoonni hundi waljalaa qabuun weeddisu. Gaafuma sana dubartiin harka deessuun sun biraa qabdu yoo hafte akkas jechuun akka deessuu sanaatti weeddisu. “Sunqoo sunqoo jette maaraamiin” Yeroo dhiphuu shan na waammatee. Dhiphuun baanaan na irraanfatee jette maaramii” jedhanii dubartii gaafa sana harka fuudhii hafte ittiin qeequ.

– Dhangaa sirna da’umsaa

Durbi tokko erga ulfoofttee kaatee ni qophoofte. Dubartiin tokko ogeettii ta’uu isheefillee qophii isheen qophoofurratti hundaa’uun ilaalamti. Deessuu qofaa osoo hin taane kan qophaa’u abbaan warraas ni qopha’aa. Keessumaa akka haati warraasaa jalaa hin cabneef, nyaata madaalamaa akka isheen nyaattuuf qarshii qopheeffata. Dubartiin deessuun tokko qophii isheen gootu keessaa tokko Saameti nyaata aadaa ummata Aanaa biratti yeroo da’umsaa beekamaa ta’edha. Deessuun dahumsaaf kan qophaa’uu eegaltu marsaan laguushee erga iirraa dhaabbateen booda yookaan ofirratti arguu dhabdeen booda ulfaa’uu ishee yeroo barturraa eegalteeti. Innis qoraan cabsachuu yookaan bu’achuu irraa eegaleeti. Yeroo ulfi ishee guddachaa adeemu laga dhaqxee qoraan buwachuu waan hin dandeenyeefi dursitee haal –duree jiru xumuratti. Midhaan nyaataaf oolus daddaftee daakkachuun huurootti naqattee ol-kaawwatti. Haaluma ji’i ishee itti dabalaa adeemuun guddinni garaashees itti dabalaa adeema.

Itti fufa

Roobeeraa Qannoo, Waajjira Kominikeeshiinii Magaalaa Danbidoolloorraa, Ragaa qorannoo Waajjira Aadaafi Turiizimii Magaalaa Danbidoolloorraa fudhatame.

Finxaallessummaan summii sab-daneessummaati; haa faccifnu!

Obbo Annimut Namoomsaa qabeenya hin sochoone Aanaa Gachii ganda 01 Zoonii Ulaa jimmaa 2ffaa keessa qaban mana lakk. Kaartaa isaa MML-0385/2014 ta’e Obbo Abdulqaadir Galaanitti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira lafa Magaala Gachii akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna.Waajjira Lafa Aanaa Gachii.

Obbo Abaadir Didhaa Tooboo qabeenya hin sochoone Aanaa Gachii ganda 01 Zoonii giddu galeessa keessa qaban mana lakk. Kaartaa isaa MML-0452/2016 ta’e Aadde Jamiilaa Binooritti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira Lafa Magaala Gachii akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna. Waajjira Lafa Aanaa Gachii.

Obbo Baayyuu Zallaqaa qabeenya hin sochoone Aanaa Gachii ganda 01 Zoonii naannoo kaachisee keessa qaban mana lakk. Kaartaa isaa MML-0150/2011 ta’e Miftawuu Muusaatti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira Lafa Magaala Gachii akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna.Waajjira Lafa Aanaa Gachii.

Obbo Tamaam Eebbaa mana jireenyaa Godina Bunnoo Beddellee Magaalaa Qumbaabee ganda 01 keessatti qabeenya hin sochoone maqaa isaaniitiin galmaa’ee beekamu lakk kaartaa isaa 00801 ta’e Obbo Huseen Faarisitti gurgureera jedhaniiru. Kanaafuu, kan mormu ykn mirga qabeenyaa kanarraa kan qabu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa eegalee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa Aanaa Cooraa.

Booranaa

Aadde Deeqoo, Aadde Safiyaa, Aadde Zayinabaa, Aadde Fooziyaa fi Jamaal She/Xayiiib qabeenyummaa isaanii kan ta’e mana Daldaalaa Lakk.Sayit pilaanii isaa 9829/BMNB/01/01/01 ta’e lafa kaareemeetira 9.6 irratti maqaa isaaniitiin galmaa’ee Magaalaa Nageellee Booranaa ganda 01 keessatti argamu Aadde Yaruqnash Tsaggaayee Asfaawutti gurguranneera waan jedhaniif, kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaanne gurgurtaan kun kan mirkanaa’uuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Nageellee Booranaa

Aadde Asnaaquu Baqqalaa Andaargeefi Obbo Admaasuu Kesheeboo Qalbisoo B/B Obbo Naatinaa’eel Birhaanuu Abarraa qabeenyummaa isaanii kan ta’e mana jireenyaa Lakk.Sayit pilaanii isaa 2655/BMN/01/01/02 ta’e lafa kaareemeetira 400 irratti maqaa Aadde Asnaaquu Baqqalaa Andaargeetiin galmaa’ee Magaalaa Nageellee Booranaa ganda 01 keessatti argamu Aadde Muluu Mahaammaditti gurguranneera waan jedhaniif, kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaanne gurgurtaan kun kan mirkanaa’uuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Nageellee Booranaa.

Obbo Asaffaa Ammaroo fi Aadde Alam Shinaadaa B/B Aadde Zabiibaa Kadiir qabeenyummaa isaanii kan ta’e mana jireenyaa Lakk.Sayit pilaanii isaa 8667/BMN/01/01/02 ta’e lafa kaareemeetira 200 irratti maqaa Obbo Asaffaa Ammarootiin galmaa’ee Magaalaa Nageellee Booranaa ganda 01 keessatti argamu Obbo Abdurazaaq Sayifuutti gurguranneera waan jedhaniif, kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaanne gurgurtaan kun kan mirkanaa’uuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Nageellee Booranaa

Gujii

Aadde Balaayineh Birhaanuu Mangistuu mana suuqii Lakk.isaa Aw/GLD/09/ta’e rammaddii tajaajila iddoo (zoning) mana daldaalaa irratti Bulchiinsa Magaalaa Adoolaa Woyyuu ganda Laga Gafarsaa keessatti qabeenyaa hin sochoone lafa bali’inni isaa kaareemeetira 88.25M² irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa 3856/13 ta’e Obbo Abarraa Lammaa Tasammaatti gurguranii waliigalteen akka ragga’uuf iyyannoo isaanii dhiyeefataniiru. Kanaafuu, jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaatiin waliigaltee dhiyaate fudhannee kan mirkanneesinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Adoolaa Woyyuu.

Obbo Xilaahuun H/Maariyaam mana kuusaa Lakk.isaa ORO4303161109 ta’e rammaddii tajaajila iddoo (zoning) mana Industirii irratti Bulchiinsa Magaalaa Adoolaa Woyyuu ganda Q/Eebbaa keessatti qabeenyaa hin sochoone lafa bali’inni isaa kaareemeetira 610M² irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa 2934/12 ta’e Obbo Birqinaa Lammii Dureessaatti gurguranii waliigalteen akka ragga’uuf iyyannoo isaanii dhiyeefataniiru. Kanaafuu, jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaatiin waliigaltee dhiyaate fudhannee kan mirkanneesinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Adoolaa Woyyuu.

Obbo Xilaahuun H/Maariyaam mana kuusaa Lakk.isaa ORO4303161129 ta’e rammaddii tajaajila iddoo (zoning) mana Industirii irratti Bulchiinsa Magaalaa Adoolaa Woyyuu ganda Q/Eebbaa keessatti qabeenyaa hin sochoone lafa bali’inni isaa kaareemeetira 610M² irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa 2934/12 ta’e Obbo Firoomsaa Dabalaa Dureessootti gurguranii waliigalteen akka ragga’uuf iyyannoo isaanii dhiyeefataniiru. Kanaafuu, jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaatiin waliigaltee dhiyaate fudhannee kan mirkanneesinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Adoolaa Woyyuu.

Obbo Ballii Iyyaasuu Boruu mana jireenyaa Lakk.isaa ORO4310707008 ta’e rammaddii tajaajila iddoo (zoning) mana mana jireenyaa irratti Bulchiinsa Magaalaa Adoolaa Woyyuu ganda O/Doolaa keessatti qabeenyaa hin sochoone lafa bali’inni isaa kaareemeetira 200M² irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa 5059/14 ta’e Aadde Helen Abdiisaa Mogositti gurguranii waliigalteen akka ragga’uuf iyyannoo isaanii dhiyeefataniiru. Kanaafuu, jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaatiin waliigaltee dhiyaate fudhannee kan mirkanneesinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Adoolaa Woyyuu.

Obbo Jaallataa Diidoo mana jireenyaa Lakk. isaa ORO43010325006 ta’e rammaddii tajaajila iddoo (zoning) mana jireenyaa irratti Bulchiinsa Magaalaa Adoolaa Woyyuu ganda B/Biluu keessatti qabeenyaa hin sochoone lafa bali’inni isaa kaareemeetira 300M² irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa 3497/13 ta’e Obbo Danbii Waaree Miixaatti Dureessaatti gurguranii waliigalteen akka ragga’uuf iyyannoo isaanii dhiyeefataniiru. Kanaafuu, jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaatiin waliigaltee dhiyaate fudhannee kan mirkanneesinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Adoolaa Woyyuu.

Obbo Booruu Adoolaa mana daldaalaa Lakk. isaa Aw/Glg/ ta’e rammaddii tajaajila iddoo (zoning) mana daldaalaa irratti Bulchiinsa Magaalaa Adoolaa Woyyuu ganda L/Gafarsaa keessatti qabeenyaa hin sochoone lafa bali’inni isaa kaareemeetira 16.83M² irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa 1075/07 ta’e Obbo Tsiduu Maammuyyeetti gurguranii waliigalteen akka ragga’uuf iyyannoo isaanii dhiyeefataniiru. Kanaafuu, jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu, yoo hin dhiyaatiin waliigaltee dhiyaate fudhannee kan mirkanneesinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Adoolaa Woyyuu.

Maqaa Abbaa Qabeenyaa Aadde Xuruumaar Taaddasaa Kaasee Konkolaataa Deddeebisa Uummataa Lakk. Gabatee isaa 3-32851OR ta’e Lakk. Moodelii NPRSN, Lakk. Shaansii JAMKP34H5F7P19261 ta’eefi Lakk. Motoraa 4HG1-353586 kan ta’e Libreen (Dabtara Abbaa Qabeenyummaa) Aanaa Odoo shaakkisoo Ganda Reejjii keessatti waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamau jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni libiree bade kana arege ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 15 keessatti kan hin beeksifne yoo ta’e, abbaa qabeenyaa kanaaf Libiree kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna. Ejensii Geejjibaa Godina Gujii.

Aadde Alam Hundee mana jireenyaa Magaalaa Shaakkisoo ganda Biiqaa Fooraa keessatti maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu bali’inni lafa isaa 200M² irratti argamu dabarsanii Aadde Guyyaatuu Danbalaatti gurgureera jedhaniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti yoo dhiyaachuu baate maqaa kan nannessinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Shaakkisoo

Obbo H/Mikaa’eel Warquu mana jireenyaa Magaalaa Shaakkisoo ganda Bantii Arabaa keessatti maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu bali’inni lafa isaa 400M² irratti argamu dabarsanii Obbo Olyaad Gazzahaanyitti gurgureera jedhaniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti yoo dhiyaachuu baate maqaa kan nannessinuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafaa Magaalaa Shaakkisoo

Aadde Fireehiwoot Tsagaayee mana jireenyaa Magaalaa Shaakkisoo ganda Uddeeyyii keessatti maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu bali’inni lafa isaa 200M² irratti argamu dabarsanii Obbo Tsagaa’aab Haabtaamuutti gurgureera jedhaniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti yoo dhiyaachuu baate maqaa kan nannessinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Shaakkisoo

Obbo Fiqaaduu Bayyanee mana Jireenyaa Magaalaa Shaakkisoo ganda Dhugoo Awaxaa keessatti maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu bali`inni lafa isaa 274M² irratti argamu Obbo Eebbisaa Hoxxeessaatti gurgureera jedhaniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee hanga guyyaa 20tti yoo dhiyaachuu baate maqaa kan nannessinuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Shaakkisoo.

Aadde Tsahaay Geetachoo fi N-3 mana jireenyaa Magaala Shaakkisoo ganda Dhugoo Awwaxaa keessa qaban bal`inni isaa 1026.45 m² irratti argamu maqaa isaaniitin galmaa’ee beekamu Aadde Liidiyaa Mulugeetaafi Aadde Maariyaa Mulugeetaati kennanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira Lafa Magaala Shaakkisootti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna. Waajjira Lafa Magaala Shaakkisoo.

Harargee

Aadde Yoodiit Yeshawarqi kaartaa mana jireenyaa Lakk.kaartaa OR02306070605 kan ta’e Magaalaa Ciroo keessatti galmaa’ee naaf kenname waan jalaa badeef namootni argitan ykn idaan qabattan beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti WLM/ Cirootti akka dhiyaattan isin beeksisaa,yoo dhiyaachuu baattaan kaartaa duraanii haqnee haarawaa qopheessinee kan kenninuuf ta’uu ni beeksina.Waajjira Lafa Magaalaa Ciroo.

Iuu Abbaa Boor

Aadde Moominaa Dhaabaa mana Jireenyaa Magaalaa Mattuu ganda 02 keessaa qaban maqaa isaaniitiin galmaa’ee beekamu Lakk. Kaartaa isaa 897/02/009 ta’e waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kaanaafuu namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.yoo dhiyaachuu baatee kaartaa kan biraa hojjannee bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Mattuu.

Obbo Jamaal Gabree mana Jireenyaa Magaalaa Mattuu ganda Abbaa Molee keessaa qaban maqaa isaaniitiin galmaa’ee beekamu Lakk. Kaartaa isaa 4354/02/2015 ta’e Lafa bali’inni isaa 200M² irratti ijaaramee jiruu fi Sadarkaa iddoo 2^{ffaa} tajaajila iddoo R2 ta’e Obbo Mahaammadnaasir Imaamitti gurguradheera waan jedhaniif akkaataa Labsii Liizii lafa. Magaalaa Lakk.721/2004tiin jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Mattuu.

Obbo Zagayyee Asaffaa mana jireenyaa Magaalaa Yaayyoo ganda 01keessaa qaban Lakk.Kaartaa isaa Dhu/290/2013kan ta’e kaaree meetira 200 irratti argamu Obbo Sisaay Birhaanuutti waan gurguraniif, Kan mormu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee kaasee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa A/Yaayyoo.

Obbo Birhaanuu Warquu mana jireenyaa Magaalaa Yaayyoo ganda 01keessaa qaban kaaree meetira 200 irratti argamu Lakk. Kaartaa isaa Dhu/251/2013 ta’e Aadde Tinsaaynash Abaateetti waan gurguraniif, Kan mormu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee kaasee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa A/Yaayyoo.

Dargaggoonni ilaalcha misoomawaafi dimookiraatawaa qaban haaromsa keenyaaf murteessoodha!

Obbo Tsaggaayee Markaa mana jireenyaa Aanaa Hurrummuu zoonii Abdii Borii ganda 01 keessaa maqaa isaaniitiin galmaa’ee lafa bali’ina isaa 200M² irratti argamu Obbo Ifaa Faxxanaatti gurguradheen jira waan jedhaniif jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Aanaa Hurrummuu.

Obbo Mitikkuu Daggafaa mana jireenyaa Aanaa Hurrummuu zoonii Abdii Borii ganda 01 keessaa maqaa isaaniitiin galmaa’ee lafa bali’ina isaa 200M² irratti argamu Obbo Mallasee Tafarraatti gurguradheen jira waan jedhaniif jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Aanaa Hurrummuu.

Obbo Mahaammad Takkaallinyi mana jireenya Magaala Mattuu Ganda soor keessa qaban Lakk. Kaartaa isaa 4351/1/2016 ta’e maqaa isaaniitin galmaa’ee bal`inni isaa 500M² irratti argamu sadarkaa iddoo 2ffaa kan ta’e tajaajila iddoo R1 kan ta’e Obbo Kiflee Waaqjiraa Araarsootti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira lafa Bulchiinsa Magaala Mattuutti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna.Waajjira lafa Magaalaa Mattuu

Obbo Heenok Taammiruu lafa mana jireenyaa Aanaa Hurruumuu Ganda 01 keessa qaban bal`inni isaa 300M² irratti argamu maqaa isaaniitin galmaa’ee beekamu Obbo Saamsoon Taammiruutti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira lafa Aanaa Hurruumuu .

Aadde Baqqalech Waldeefi Tashoomee Angasuu mana jireenyaa Magaalaa Hurruumuu Zoonii Deeg-baas Ganda 01 keessa qaban irratti argamu Waldaa W/W/M/Iyesus Oneesimoos Hurrumuutti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haadhiyaatu.Waajjira lafa Aanaa Hurruumuu .

Aadde Madiinaa Yaasin lafa mana jireenyaa Aanaa Hurruumuu Zoonii Bilbilaa ganda 01 keessa qaban bal`inni isaa 200M² irratti argamu maqaa isaaniitin galmaa’ee beekamu Obbo Wandimmuu Yaadataatti gurguratanii maqaa jijjiiruu waan barbaadaniif qaamni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haadhiyaatu. Waajjira lafa Aanaa Hurruumuu .

Sirreessa

Gaazexaa Kallacha Oromiyaa Bara 30 Lakk.5ffaa Sadaasa 29 bara 2015 maxxanfamee baherratti beeksisa Masarat Sawunnat Almaayewu fa’aa baasifatan keesatti ganda Qoolloo Soor jedhamee kan bahe dogoggoraan waan ta’eef ganda Soor Jedhamee sirreeffamee haa dubbifamu.

Inkuwaanaayyaw Yimar Magaalaa Goree ganda 03 keessaa mana jireenyaa maqaa isaaniitiin galmaa’ee lafa bali’ina isaa kaaree meetira 180M² irratti argamu lakk. Kaartaa isaa WL/4169/I/2016 kan ta’e Obbo Mahaammed Suleemaanitti gurguradheen jira waan jedhaniif jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate,beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira Lafa Aanaa Aallee.

Aadde Kabbabuush Bayyanaa mana saarviisii Magaalaa Mattuu ganda Abbaa Sayyaa keessaa qaban maqaa isaaniitiin galmaa’ee beekamu Lakk. Kaartaa isaa 3570/01/2013 ta’e Lafa bali’inni isaa 500M² irratti ijaaramee jiruu fi Sadarkaa iddoo 2^{ffaa} tajaajila iddoo EA kan ta’e irraa hirsanii 250M² kan ta’e Aadde Roomaan Dawooditti gurguradheera waan jedhaniif akkaataa Labsii Liizii lafa. Magaalaa Lakk.721/2004tiin jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Mattuu.

Obbo Saamsoon G/Masqal Magaalaa Goree ganda 02 keessaa mana jireenyaa maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu Lakk. Kaartaa isaa WBIFL/900/S/2012 kan ta’e bali’ina lafaa 110M² irratti argamu Obbo Eefreem Alaqaatti gurguradheen jira waan jedhaniif jijjiirraan maqaa waan raawwatuuf kan mormu yoo jiraate,beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira Lafa Aanaa Aallee.

Aadde Yeshii Sibaatuu Magaalaa Goree ganda 03 keessaa manajireenyaamaqaa isaaniitingalmaa’ee argamu Lakk. Kaartaa isaa Go/y-249/2002 kan ta’e Obbo Haabtaamuu Faantaahunitti gurgurachuuf waliigaltee dhiyeeffatanis kaartaan orjinaalli isaan qaban waan jalaa badeef kaartaan kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni kaartaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.yoo dhiyaachuu baate kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafa Aanaa Aallee.

Jimmaa

Obbo Jaafaar A/Fiixaa Lakk.Kaartaa Hin sochoonee 2789 tajaajila Mana jireenyaatiif kan oolu Magaalaa Jimmaa ganda A/Mandaraa keessatti galmaa’ee kennameef waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee akka kennamuuf gaafataniiru. Kanaafuu, kaartaa kana namni arge ykn sababa adda adaattin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti akka dhiyaatu hubachiisaa, guyyaa jedhamee keessatti yoo dhiyaachuu baate kaartaan duraanii tajaajilaan ala akka ta’etti lakkaa’amee kaartaan kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Jimmaa.

Obbo Gazzahaanyi Bareechaa Lakk.Kaartaa Lafa Duwwaa 5024/2001 tajaajila Mana jireenyaatiif kan oolu Magaalaa Jimmaa ganda B/Kitoo keessatti galmaa’ee kennameef waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee akka kennamuuf gaafataniiru. Kanaafuu, kaartaa kana namni arge ykn sababa adda adaattin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti akka dhiyaatu hubachiisaa, guyyaa jedhamee keessatti yoo dhiyaachuu baate kaartaan duraanii tajaajilaan ala akka ta’etti lakkaa’amee kaartaan kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Jimmaa.

Obbo Awwal A/Olii A/Duraa lafa duwwaa tajaajila mana jireenyaaf oolu lakk. kaartaa isaa 0991/99 ta’e Magaala Jimmaa ganda B/Booree keessa qaban waan badeef kan biraa akka kennamuuf gaafatanii waan jiraniif qaamni ragaa kana sababa addaatiin harkaa qabu beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira Lafa Magaala Jimmaatti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna. Waajjira Lafa Magaalaa Jimmaa

Muuxannoo

Masarat Amanaa

Sababa barattoonni Singaappoor herregaan cimoo ta'anii

Haalaa baratameen akka ilaalcha barattoota biyya keenyaatti gosni barnoota Herreegaa gosa barnoota biroorra akka ulfaatutti hubatama. Barattootni hedduunis qabxii gosa barnootaa biroorra barnoota Herreegaan gadi aanaa akka fidan ni dubbatama ni mul'atas.

Gregor Krambs barreeffama artikilii “The Most Difficult Academic Subject: Ranking the Toughest Challenges in Higher Education” jedhu keessatti lakkoofsa 1^{ffaa} irratti gosa barnootaa Herreegaa kaa'a. Akkas jedha “Mathematics is considered one of the most difficult academic subjects because it requires logical thinking, problem-solving skills, and a strong foundation in concepts. Kanaaf tooftaa xiyyeeffannoo addaatiin yoo dabaalame ilaalchi kun jijjiiramu ni danda'a.

Barreeffama BBC Afaan Oromoo tibbana maxxanseen barattootni biyya Siingaappoor barnoota gosa Herreegaan hedduu akka beekamaniifi sababa barnoota kanaan gahumsa horachuu danda'anii barreeffama kana keessatti caqasamanii dubbiftoota keenyaaf muuxannoo qoodneerra.

Siingaappoor dorgommii Qormaata Piisaa Idil-addunyaa 2022tti barattoota gidduutti taasifameen gosa barnoota Herregaan, dubbiisuufi saayinsiidhaan dursuu dandeesseetti. Biyyattiin barnootaHerregaatiin irra deddebbiin bu'a qabeettii ta'uu dandeesseetti. Milkaa'inaaf kan dinqiisiifame ammoo haala addaa barnoonni ittiin kennamudha.

Herregni Siingaappoor maaliif milkaa'aa ta'e?

Sagantaan qormaata Barattoota Idil-addunyaa (Piisaa) n kan Dhaabbata Walta'insaafi Misooma Diinagdee (OECD)n caaseeffame yoo ta'u, sirna waggoota 15 sadarkaa barnoota barattoota ol adeemoo ta'an kan kennuudha.

Ulaagaalee safartuu ijoo Piisaa 2022 sadii keessaa tokko barnoota Herregaati. Barattoonni Siingaappoor umuriinsaani wagga 15 ta'es qabxii 575 galmeessaniiru. Biyyoonni hirmaatan 81 jidduugalaan qabxii 471 argatan.

Aanga'oonni Siingaappoor barnoonni Herregaa barattoonni haala garaagaraatiin akka yaaduu danda'an taasisa jedhanii amanu.

Sababii kanaatiifis ijoolleen ol adeemoo ta'an Siingaappoor daa'imummaarraa kaasuun attamiin akka itti adeemsawwan Herregaa murteessoo ta'an itti hubachuu danda'an baratu. Haalli biyyattiin Herrega barsiisuuf itti fayyadamtu baratame Herrega Siingaappoor jedhamuun beekama.

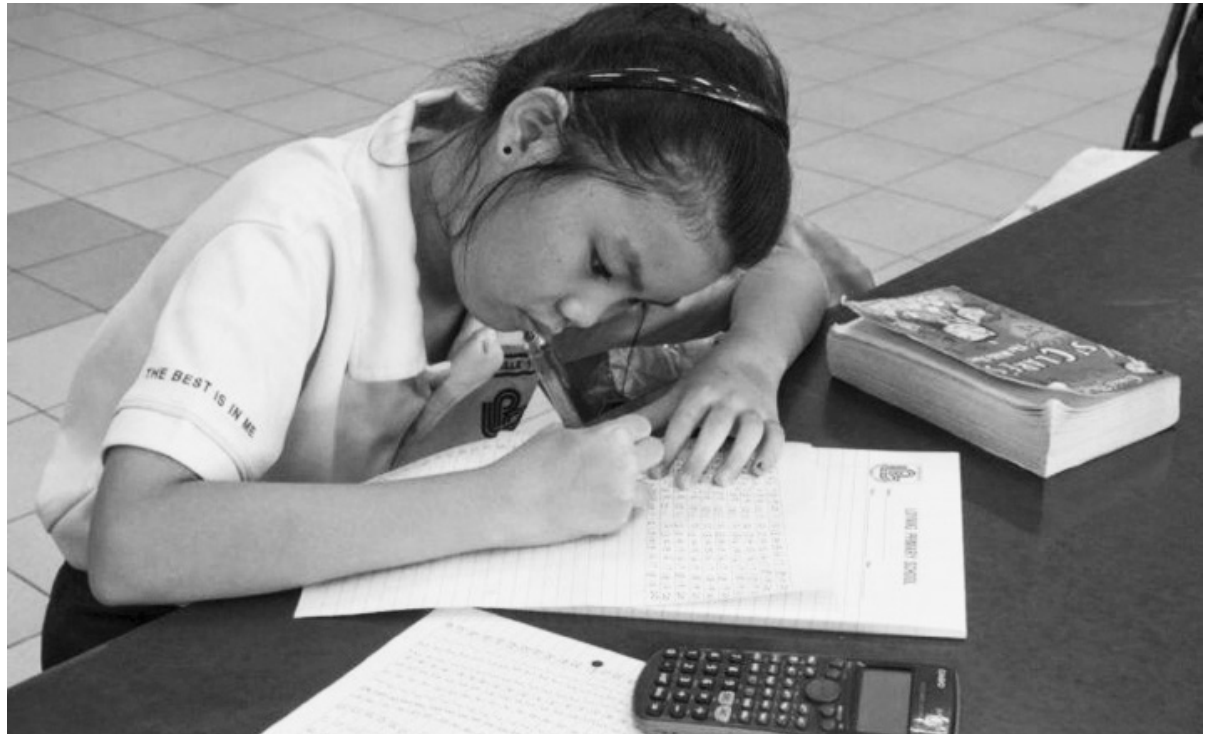
Tooftaan kunis manneen barnootaa ummataatiif jedhamee yeroo jalqabaatiif kan ifa taasifamee bara 1980mota keessa karaa Minsteera Barnoota Siingaappooriin ture. Waggoota kurnan dhiheenyaatiin as ammoo biyyoota garaa garaatti bal'inaan hojiirraa oolfamaa jira.

Herregni Siingaappoor malawwan gurguddaa lama hordofa. Kunis adeemsa qabatamaa (concrete), fakkii, abstraaktii (SPA) fi yaada-rimee gahumsa jedhaniidha. CPAn Siingaappooriif Herrega miti. Ogeessa Saayikooloojii biyya Ameerikaa Jeeroom Biiruunariin bara 1960 keessa kan beeksiifamedha.

Kunis Herregni daa'immaniifi beektootatti ni ulfaata yaada jedhurratti kan hundaa'eedha.

Kanaaf, CPAn yaada -riimee gadi fagoo ta'an haala qabatamaadhaan kan beeksiisuudha. Itti aansuunis gara dhimma walxaxaatti geessa.

Yunivarsitii Oksifoorditti Pirofesar gargaaraa kan ta'na Dr Eriyaal Liindorf akka dubbatanitti “ijoolleen yeroo hunda yoo Herrega Siingaappoor baratan dhimma

qabatamaa raawwatu” jedhan.

“Yeroo ida'uu barataanitti roga qabaachuu danda'u. Isaanis bakka tokkorra kaa'u. Dhimma fakkii ta'an hojjachuu ni danda'u. Fakkiin daraaraa ykn namootaa ykn racha ykn lakkoofsa waliin waliitti fiduun dhimmoota salphaa ta'an qabaachuu danda'na.”

Daa'immanis erga waa'ee lakkoofsa

Herregarratti waan qabatamaafi hubannoo cimaa fakkii akka qaban erga mirkanneessanii boda gara barnoota yaadaatti darbu. “Malli Herrega Siingaappoor kan yaadachiisuu irratti rarra'e qofa miti,” jedhan Dr Liindorf.

Yaad-riimee “gahumsaa”

Utubaan mala Herrega Siingaappoor kan gara biraa ammoo yaada “gahumsaati”. Yaada kanaan barattoonni kutaa keessa jiran hundi booddeetti akka hin hafnee mirkanneessuun haala walqixa ta'een fuulduratti akka deeman kan ittiin taasifamudha. Fakkeenyaaf, barattoonni wayita dhimmoota akka ida'uu jiran fa'i wayita barataniitti, tokko tokko kaan caalaa saffisaan hubachuu danda'u.

Barattoonni ida'u baranis gara barnoota biraatti darbuusaanitiin dura, caalaatti hubannoosaanii cimsuudhaaf dhimmoota dabalataa ida'uun walqabatan akka hojjataniif kennamaaf.

“Kana jechuunis tokkoon tokkoo barataa hanga sirriitti galuufitti waan duraan baratan qabachuu qabu jechuu miti,” jedhan Dr Liindorf. “Ijoolleen tokko tokkoos waa'ee ida'uurratti hubannoo gaarii yoo qabaatan, barsiisaan waa'een hir'isuu isaan barsiisa.”

Kunis ida'uu karaa lakkoofsa gurguddaa ykn bocawwan garaa garaatiin hojjatamaniitiin ta'uu danda'a. Kanaaf, barattoonni hubannoo gaarii qaban barattoota kaan waliin ida'uu itti fufu. Kan ida'an garuu karaa addaatiin ta'a.

Haala Herrega Singaappooritti barattoonni Herrega haala barbaachisuufi salaphaa isaaniif

ta'etti hubachiisuun murteessaadha. “Yaadnisaas namni hundi Herrega hojjachuu kan danda'u ta'uu agarsiisuudha. Namni hundinuu yaad-riimee sana sadarkaa murtaa'een hubachuu danda'uu qabaata,” jedhan Dr Liindorf.

“Tokko tokkoos saffisaa ta'u danda'u, kaan immoo kan caalaa gadi fageenyaan hubatan ta'uu danda'u... Yeroo baay'ee namoonni tokko tokko Herrega beeku. Kaan ammoo hin beekan jennee yaadna. Ani kanatti hin amanu. Kun kan Herrega Siingaappoor irratti hundaa'es miti.”

Malli kun biyyoota akka Ameerikaa, Israa'el, Ingiliiziifi Kaanaadaa fakkaatan keessatti duraan hojiirra oolfameera. Akka Dr Liindorf jedhaniitti, garuu Herregni Siingaappoor kan milkaa'e aadaa barnootaa, walitti dhufeenya seenaa Siingaappoor waliin qabuun akka ta'e amanu.

“Malicha qofaa fudhachuudhaan biyya biraatti itti fayyadamuu kan dandeessuu natti hin fakkaatu” jedhu. “Siingaappoor seenaa gammachiisaafi adda ta'e qabdi. Baay'ee xiqqoodhas. Waa'ee jijjirama barnootaa yoo yaaddu, Siingaappooriifi biyyoota akka UK ykn Ameerkaa wal maddii ilaaluun sirrii miti.”

Barsiisoonni Siingaappooriitti argaman yoo kan biyyoota gara biraatiin wal bira qabamee madaalchiifaman, carraa hojii gaariifi deeggarsa fooyya'aa qabu jennee amanna. Barattoonni Siingaappoor ilaalchi isaan barnoota Herregaatiif qabanis milkaa'ina barnoota Herregaa Siingaappoor sababii gara biraati jedhu. “Namoonni sababiifi bu'aan barnoota Herregaa barachuu maal akka ta'e yaadu?” jeduu jechuun gaafatu.

Daneessummaan miidhagina malee sodaa miti

Raawwii karoora hojii misooma baadiyyaa ji’oottan jahan darbanii

Mootummaan Naannoo Oromiyaa imala badhaadhinaa milkeessuuf karoora xiiqii saffisaan, baay’inaafi qulqullinaan hojjetee galma yaadameen ga’uuf xiyyeeffannoon hojjechaa jira.

Milkaa’ina kanaafis, hojiin deeggarsaafi hordoffii yeroo yeroon geggeeffamaa kan ture yoo ta’u, bu’uuruma kanaan raawwiin kurmaana 2’n bara 2016 bakka pirezidaantiin Mootummaa Naannoo Oromiyaa Obbo Shimallis Abdiisaafi AF-yaa’iin Caffee Oromiyaa Aaddee Sa’aada Abdurrahmaaniifi Hooggantonni manneen hojii sadarkaa naannichaa argamanitti Mudde 6-8 giddutti gamaggamameera.

Gamaggama raawwii hojii kanaaf gabaasni Kilaastera Misooma Baadiyyaa, Misooma Hawaasummaa, Misooma Magaalaa, Horataalee Mootummaa, ka’umsa marii ta’eera.

Gabaasni gamaggama hojiif dhiyaates kallattiin hojii fuula duraas kan akeeku ture. Gamaggama kana bu’uura taasifachuun raawwii hojii seektaraalee dinagdee keessatti ilaalaman keessaa hanga tokko akka itti aanutti barreeffama kanaan qindeessuun dhiyaateera.

Mootumman Jijjiramaa Karoora Imala Badhaadhina (2013-2022) qopheessuun, karoora kana waggaa 5fi Waggaa 1, walakaa waggaa, kurmaanafi ji’atti qooduun gara hojiitti jijjiiraa jira.

Bu’uura kanaan Galmoota Kilaastera Baadiyyaa 4n, Wabii miidhaan nyaataa mirkaneessuu, oomisha alaa galu bakka buusu, al ergii guddisuufi carraa hojii baadiyyaa keessatti uumuu giddu galeeffatee kurmaana 2’n bara karoora xiiqii kana keessatti hojjetaa tureera.

Akkatuma kanaan hojiiwwan ijoo Biiroo Qonnaa, Lafaa, Ejensii BWHG, Abbaa Taayitaa Eegumsa Naannoo, Abbaa Taayitaa To’ataa Galteefi Oomisha Qonnaa, Biiroo Misooma Jallisiifi Horsiisee Bulaa, Biiroo Bishaaniifi Inarjii, Abbaa Taayitaa Misooma Albuudaa gabaasni isaanii dhiyaachuun irratti mariyatameera.

Bu’uuruma kanaan Biiroo Qonnaatiin hojiiwwan hojjetaman gabaasa gamaggama hojii kurmaana 2’n bara 2016 bu’uura taasifachuun Kilaastera Misooma Baadiyyaatiin dhiyaate irratti qindeessinee dhiyeessineerra.

Qonna Arfaasa ilaalchisee:Hojiiwwan biiroo kanaan xiyyeeffannoon kenname hojjetamu keessaa tokko hojii wabii midhaan nyaataa milkeessuufi al-ergii guddisuuf hojjetamu yoo ta’u, qonni Arfaasa gama Kilaastera Baadiyyaan qabame milkeessuuf hojii hojjetamuuf bu’uura gudda kan ta’uudha.

Qonna Arfaasaa kanaan lafa heektaara miliyoona 1.1 qotuuf karoorfamee lafti hektarii miliyoona 1.2 ol misoomera. Kanarras oomishni kuntalli miliyoona 22.6 karoorfame oomishni kuntaalli miliyoona 25.99 argameera.

Qonna Gannaa irrattis xiyyeeffannoo olaanaan kennamee hojjetameen lafa heektaara miiliyoona 8.2 qotuuf yaadamee lafti hektaarii miiliyoona 9.6 Godinaalee /Aanaaleefi Magaloota Oromiyaa keessatti misoomera.

Hojmaata qonnaa ammayyeessuufi teknoolojii foyyeessurratti hojjetamaa tureera. Hojimaata qonna foyyeessuuf hojii hojjetameen, lafa hektaara miiliyoona

7.1 misoomsuun danda’aameera. Makaanaayizeeshinii qonnaa hojiirra oolchuuf hojii hojjetameen, qophii lafaa hektaara miiliyoona 3.9 tirakteeraan qophaa’eera, lafa hektaara miiliyoona 1 caalurraa immoo oomisha gahe kombaayinaraan walitti qabuun danda’aameera. Oomisha Gannaa kanarra tilmaama sabsii duraan callaa kuntaalli miiliyoona 280 ni argama jedhamee tilmamame keessaa hanga ji’a 6ffaa kanatti oomishni kuntalli miliyoona 212.9(%80) ta’u walitti qabameera. Kan hafes walitti qabuun itti fufeera.

Tarkaanfilee (Inisheetivii) Haaraa labsuun:oomishtummaa qonnaa dabaluuft hojiin hojjetamaa tureera. Akkatuma kanaan Inisheetiivii Misooma Qamadii Gannaa, Ruuzii, Garbuu Biiraatiin karoora qabamee ol raawwachuun midhaan dheedhii warshaaf alaa galu bakka buusuuf bu’uura ka’uun danda’ameera. Midhaan dheedhiifi dibataarratti xiyyeeffannoo kennameen Suufii, Ocholoonii, Boloqqee, Atooboonsituu(Akuratarii)fi Maashoo irratti bu’aan karooraan wal simu galmaa’u isaa ragaan ni agarsiisa.

Gama Inisheetiivii Misooma Qamadii Bonaan hojii hojjetamaa jiruun hanga muddee 26/2016tti lafa heektaara miiliyoona 1.6 sanyiin uwwisuun danda’ameera. Rawwii misooma kana mirkaneeffachuuf raga GPS’n walitti qabamaa jira.

Ittifayyadama Tekinoolojii Qonnaa: Oomishtummaa qonnaa guddisuuf itti fayyadama tekinooolojii qonnaa oomishtummaa foyyeessan irratti xiyyeeffatamee hojjetamaa tureera. Akkaatuma kanaan sanyii dhaloota 1ffaafi 2ffaa kuntaala miiliyoona 1.9, xaa’oo gosa garaagaraa kuntaala miiliyoona 7.5 (%82), keemikaala gosa adda addaa Liitira /KG miiliyoona 2.8 caalu qulqullina oomishaa eeguuf, oomishtummaa qonnaa guddisuuf hojiira akka oolu ta’ee jirachuu ragaan ni mul’isa.

Sagantaa Ashaaraa Magariisaan: Dhaabbii biqiltuu biiliyoona 4.59 lafa heektaara miliyoona 1.1 caalurratti dhaabame kunuunsuuf karoorfame keessaa harka (%)95f kurmaana 2’n darbetti kunuunsa taasisuun danda’ameera. Hojiin Kunis latinsa biqiltuu sagantaa kanaan dhaabaman akka dabaluu taasiseera.

Qophii sanyii biqiltuu ilaalchisee: qophii sanyii biqiltuu mukeen garaagaraa kuntaala 10,956 ji’a jahan darbeen walitti qabuun, qophiin biqiltuu bosonaa biiliyoona 1.65 Oromiyaa bakkeewwan garaagaraatti raawwatameera.

Fooyya’insa gabbina biyyee ilaalchisee: qophii kompoostii idilee m³ miiliyoona 130.1, kompoostii raammoo kuntaala miiliyoona 1.3, nooraa kuntaala kuma 70 ol ta’u galtee gabbina biyyee akka ta’uuf qopha’ee galtee oomishawwan qonnaa yeroo kana keessatti raawwatamuu danda’eera.

Damee bunaa, shaayee, muduraafi mi’eessituutiin hanga ragaan kun qindaa’eetti, qophii sanyii bunaa KG kuma 761 qopheessuun, sanyii bunaa dhangalaasuun biqiltuu bunaa biiliyoona 2.6 qophaa’eera.

Sassabbii callaa bunaa ilaalchisee: callaa bunaa kuntaala miiliyoona 11.8 sassabuuf karoorfame keessaa hanga ragaan kun qindaa’etti tilmaama sabsii duraan oomishni bunaa kuntalli miiliyoona 11.4 ni argama jedhamee hojjetamaa jira.

Hojii kurmaana 2’n bara 2016 keessatti hojjetameen

baalli shaayee kuntaalli kuma 47 argameera. Biqiltuun baala shaayee baay’isuuf xiyyeeffannoon hojjetamaa jira.

Inisheetiivii mi’eessituu gosa adda addaan lafa heektaara kuma 246 misoomerraa, mi’eessituun gosa garaa garaa kuntaala miliyoona 5.7 caalu sassabameera.

Qophii biqiltuu muduraafi sassabbii oomishaa: Biqiltuun muduraa gosa garaa garaa miiliyoona 150’n qopha’eera. Kana keessaa Avokaadoo sanyii filatamaa miiliyoona 10.3, tishuu kaalcheriin sanyii muuzii miilyoona 15 qophaa’ee jira. Sassabbi oomisha muduraalee garaagaraa kuntaala miiliyoona 14.9 sassabame fedhii biyya keessaafi al-ergiif ooleera. Hojiin sassabbii oomishaa muduraafi kunuunsaa biqiltuu muduraa buufata biqiltuu adda addaarratti argamu, hanga ganna 2016/17tti itti fufa.

Sanyii loonii fooyyessuf hojii hojjetameen: Loon miiliyoona 1.1’f tajaajila mala namaan sanyii kormaa kennuu raawwatameera. Hanga kurmaana kanatti hojii damee kanaan hojjetameen oomishtummaa aannanii dabaluu cinaatti, jabbilee sanyii fooyya’oo baay’inaan horachuuf daandii dabalataa saaqeera.

Raabsaa gaagura ammayyaa: Gaagura ammayyaa kuma 455 godinaleefi magalootaaf raabsuun oomishtummaa dammaa dabaluuft bu’uurri gaariin ka’aameera. Karoora Maaddii Madalawaa milkeessuuf cuucii guyyaa tokkoofi lukkuu sookkee miiliyoona 19 ol magaalota Oromiyaa garaagaraatti raabsamaniiru.

Misooma nyaata beeyladaatiin, lafa heektaara miiliyoona 3 raawwachuun, sassabbii nyaata beeyladaa tooniin miiliyoona 28 walitti qabamuu ragaan Kilaastera Baadiyyaan dhiyaate ni agarsiisa.

Babal’ina Waldaa Hojii Gamtaa keessaatti waldaa bu’uura haaraa 75 gurmeessuun, miseensa haaraa kuma 742 horachuun, kappitaala waldaa hojii gamtaa dabaluuft hojii hojjetameen kaapitaala biiliyoona 2.2 ol dabalamuu ragaan dhiyaate ni ibsa.

Abba Taayitaa To’aataa Galteefi Oomisha Qonnaatiin, Lafa hektaara kuma 57 irratti inispeekshiinii dirree sanyii filatamarratti qophaa’aa jiru gaggeessuun sanyii filatamaa amanamummaa qabu akka jiraatuuf hojjetamee jira. Waraqaa ragaa qulqullina sanyii filatamaa mirkaneessuuf, sanyii filatamaa kuntaala kuma 139’f rawwatameera.

Xaa’oo seeraan alaa socho’aa ture kuntaala 2,886 to’atame keessaa kuntalli 2,672 murtii seeraa akka argatu ta’eera. Gama biroon galteewwan qonnaa garaagaraa seeraan alaafi ulaagaa hin gunne irratti tarkaanfii fudhatame dabalatee qarshiin miiliyoona 13.3 mootummaaf galii akka ta’u taasifameera.

Qorannoo Qonnaatiin: hojii hojjetamaa jirun yaaliwwan qorannoo qonnaa adda addaa 1,726 jalqabsiisuun danda’ameera. Tekinooolojii haaraa madaqanii bahanii 93 madaqsuufi babal’isuurrattis hojiin hojjetame abdii guddaa kan kennudha.

Eegumsa Naannorratti hojii hojjetamaa tureen: Faalama naannoo ittisuuf pirojeektotaafi dhaabbilee garaa garaa kuma 11,582 irratti hordoffiifi to’annoo gaggeessuun danda’ameera. Kana keessaa akeekachiisa jalqabaa 281, akeekachiisa lammaffaa 70, kan cufame 20 kan of sirreessani deebi’an 8 akka ta’e ragaan gabaasaan qindaa’ee dhiyaate ni agarsiisa.

Itti fufa

Shawaa

Oromiyaa Biroodkaastingii Neet Workii

Caalbaasii gurgurtaa Lakk. 01/2016

OBN Gommaa konkolaataa Moofaa caalbaasii ifaadhaan dogomsiisee gurguruu barbaada. kanaafuu dorgomtoonni caalbaasicha irrati dorgomuu barbaaddan guyyaa beeksifni kun Gaazexaa Kallacha Oromiyaa irratti maxxanfamee bahee irraa eegalee hanga Amajjii 22/05/2016 sanada caalbaasii bitachuu kan dandeessan yoo ta’u.

1. Tessoon Dhaabbatichaa Magaalaa Adaamaa Boolee Mooraa OBN keessaa Daariktoreetii Faayinaansii, Bittaa fi Bulchiinsa Qabeenyaa irraa qarshii 200.00/ dhibba lama/ kan hin deebine kaffaluun sanadicha bitachuu dandeessu.
2. Sanada caalbaasii bitachuu kan dandeessan guyyoota hojii yeroo hundaa ganama sa’aatii 2:30-6:30 fi sa’aatii bood 7:30-11:00tti qofaadha.
3. Haala qabeenyichaa ilaalchisee guyyoota hojii yeroo hundaa hanga Amajjii 22/05/2016 sa’aatii 4:00tti bakka qabeenyichi argamutti dhiyaachuun ilaaluu dandessu.
4. Dorgomtoonni sanada dorgommii ykn gatii guyyaa beeksifni kun bahee kaasee hanga Amajjii 22/05/2016 sa’aatii 4:00 waaree duratti poostaan samsameen dhiyeessuu saanduqa OBN caalbaasichaaf qopheesse keessa galchuu qabu.
5. Dorgomtoonni gatii waliigala dorgomiif dhibbentaa lama (2%) kabachiisaa c.p.o baankiin mirkana’e ykn maallaqa callaadhaan poostaa gaafii yaada dorgommi qophaa’ee keessa galchuun dhiyeessuu qabu.
6. Caalbaasichi Amajjii 22/05/2016 sa’aatii 4:00 waaree duratti cufamuun guyyuma kana sa’aatii 4:30 bakka dorgomtonni ykn bakka buutonni argamanitti ifaan ni banama.
7. Manni hojichaa filannoo biroo yoo argate caalbaasicha gar-tokkeenis ykn guutumaan guututti haquuf mirgi isaa kan eegamedha. Odeeffannoo dabalataatiif Lakk. Bilbilaa 022112273/0228118847tiin bilbiluun hubachuun ni danda’ama.

Oromiyaa Biroodkaastingi Neet work

Caalbaasii Yeroo 2^{ffaa} Bahe

1. Maqaa mana hojii :- Yuuniyeenii WHG Q/Bultoota Erer
2. Gita hojii banaa
 - Waamamaa gita hojii :- I/A Hojii gaggeessaa Yuuniyeenii WHG Q/B/Erer
 - Lakkoofsa Eenyummaa – 105
 - Sadarkaa – IX
 - Mindaa – Iskeelii mindaa yuuniyeenichaatiin
 - Baay’ina tokko (1)
3. Ulaagaa dandeettiwwan Gitni hojichaa barbaadu
 - Sadarkaa barnootaa MA/MSc ykn BA/BSc Degree
 - Gosa barnootaa Maarkeeting, Cooperative Mgt.,Agricultural Economics ykn gosa barnootaa wal-fakkaatuun.
 - Muuxannoo hojii waliigalaa digirii jalqabaa wagga 8 fi digrii 2ffaa wagga 6 kallattiidhaan kan hojjete ta’ee yoo xiqqaate sadarkaa WHG hojii gaggeessaa, I/A hojii gaggeessaa, Dursaa garee Gurmii fi dagaagina WHG, dursaa garee gabaa,dursaa garee calla guddistuu irratti wagga 4 fi isaa ol kan hojjete/tte.
 - Dandeettii komputeraa (sartifikeettii leenjii kan qabu/qabdu)
 - Korniyaa – lamaanuu
 - Haala qaxarrii – Dhaabbiidhaan
4. Yeroo galmee ragaalee dhiyaachuu qaban raga barumsaa fi muuxannoo hojii orijinaalaa fi koppii “CV” faana.
5. Afaan Oromoo dubbisuu, dubbachuu fi barreessuu kan danda’u
6. Gita hojiochaa dhaaf faayidaaleen iddoodhaaf hayyamamee jiru ni kennimaaf
7. Bakka galmee kutaa human namaa fi loojistikiitti
8. Guyyaa galmeen itti eegalame guyyaa beeksisi gaazexaadhaan bahe irraa eegalee guyyoota hojii kudhaniif sanbata duraa ni dabalata.
9. Kan dorgomuuf fedhii qabuu fi ulaagaalee dandeettiwwan barbaadaman guutu kamiyyuu daangaa guyyaan galmee taa’e keessatti iyyatee (galmaa’e) dorgomuu kan danda’u ta’uu isaan ni beeksifna **Yuuniyeenii WHG Q/ Bultoota Erer**

Hubachiisa Iyyattoonni dubartootaa ni jajjabeeffamu.

- 1^{ffaa} Obbo Yirgaa Gadaamuutiif**
2^{ffaa} Obbo Kabbadaa Taaddasaatiif
3^{ffaa} Aadde Samahaal Mangistuutiif
4^{ffaa} Obbo Yitibaarak Yoonaasiitiif
5^{ffaa} Obbo Baamlaak Kabaadaatiif
6^{ffaa} Obbo Miikiyaas Girmaatiif
7^{ffaa} Obbo Yooseef Baqqalaatiif

Bakka Jirtanitti

Himataan Daawwit Addis Afriikaa Ooyil Raabsaa Boba’aa Dhuunfaafi himatamtoonni isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamtamuu keessan beektanii deebii keessan barreeffamaan beellama gaafa 14/05/2016 sa’aatii 5:30irratti akka dhiyeeffattan beeksisaa, dhiyeeffachuu baannan mirgi deebii keessan barreeffamaa kennachuu bira darbamee bakka isin hin jierretti falmiin kan itti fufu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Adaamaa.

Caalbaasii Yeroo 2^{ffaa} Bahe

Waajjira Maallaqaa Bulchiinsa Magaalaa Adamaa Konkolaattota Gubataniifi dulloomanii tajaajilaan ala ta’an argaa konkolaataa kan hin qabne haaluma jiraniin sibiila caccabaan/scrup/ caalbaasiidhaan dorgomsiisnee gurguruu barbaada. Kanaafuu namoonni caalbaasii kana irratti dorgomuu barbaaddan qarshii hin deebine qarshii 500/dhibba shan/ sanada qophaa’e bitachuun guyyaa beeksifni kun bahe irraa jalqabee guyyaa 15f qilleensarra oole guyyaa 16ffaa guyyaa hojii yoo ta’e ganama sa’aatii 6:30tti cufamee guyyuma kana sa’aatii 8:00 irratti kan banamu yoo ta’u guyyaa 16ffaa ayyaana yoo ta’e guyyaa itti aanu guyyaa hojii sa’aatii jedhametti bakka dorgomtoonni isaanii argamanitti kan raawwatamu ta’uu hubattanii akka dorgomtan ni beeksifna. Iddoon qabeenyi kun itti argamu naannoo mana poostaa fuul-dura fannoo diimaa dallawaa mana qopheessaa Bulchiinsa Magaalaa Adaamaa keessatti ta’ee odeeffannoo dabalataaf lakk.Bilbilaa 0221115863 bilbiluun **hubachuu ni dandeessu. Waajjira Maallaqaa Bulchiinsa Magaalaa Adaamaa.**

Caalbaasii

R/Himataa Bankii Siinqee Damee Hoolotaafi R/himatamm Waldaa Shariikummaa ijaaraa Getaachoofi Hiriyootasaa fi R/Himatamaa 2ffaa Bulchiinsa Aanaa Walmaraa gidduu falmii raawwii jiru ilaalchisee Konkolaataa Tiraakteeraa Lakk.Gabatee SA-3543OR ta’e Maqaa Waldaa R/himatamaa 1ffaatiinLakk.Shaansii isaa IYR6095BCMD210607 fi Lakk. Motoraa UG4045L03319 ta’e tilmaama ka’umsaa caalbaasii dhiyaate qarshii 2,896,531.20tiin caalbaasii ifa ta’een akka gurguramuu manni murtii ajajeera. namni bitachuu barbaadu tilmamaa dhiyaate ka’umsa gochuun gatii ol’aanaa qabatee nama dhiyaate itti waan gurguramuuf namni seeraa caalbaasii gutee dhiyaatu kamiyyuu gaafa 02/06/2016 sa’aatii 3:30 – 6:30tti irraa eegalee kan geggeeffamu waan ta’eef namni bitachuu barbaduu akka bitattan manni murtii ni beeksisaa.M/M/Aanaa Walmaraa.

Caalbaasii

M/A/Mirgaa Naayil Peetrooliyeem Kaampaanii Liimitidii D/Itiyoophiyaa fi M/A/Idaa Obbo Addis Ayyalee jidduu falmii himannaa raawwachiisa murtii jiru ilaalchisee Dhaabbata Buufta Tajaajila boba’aa Moteela Addag jedhamee beekamu Magaalaa Olanciitii keessatti kan argamu fi lafa bal’innisaa 8000KM² ta’erratti qabatee kan argamu tilmaamaa mana kaaffee qarshii 17,487,836.52, tilmaama biqiltootaa qarshii 929,065.00 fi tilmaama buufta tajaajila Boba’aa qarshii 69,831,547.90 ida’nni waliigalaa isaa qarshii 88,248,449.⁵²/100 idaa M/A/Idaarra jiruuf qabeenyaan kun akka gurguramu murtaa’eera.kanaafuu qabeenyaa M/A/Idaa ta’e kana Dhaabbata Buufta Tajaajila boba’aa Moteela Addag ka’umsa caalabaasii qarshii 88,248,449.⁵²/100tiin gaafa 09/06/2016 sa’aatii 3:30 - 6:00tti iddoo qabeenyi kun argamutti caalbaasii ifa ta’een ni gurgurama. namoonni caalbaasii kanarratti dorgomuudhaan bitachuu barbaaddan iddoo, sa’aatii fi guyyaa jedhametti dhiyaachuun dorgomtanii bitachuu kan dandeessan ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/O/G/Sh/Bahaa.

Obbo Urgeessaa Makuriyaa Bantii Lakk. Nagahee 034704 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Konstaabil Geetaahuun Laggasaa Kaartaa Lakk. isaa S/4942/99 ta’eefi Lakk. Nagahee 1505556 ta’een galmaa’ee naaf kenname Galmee mana Galmee waajjira Lafaa keessa jiru yeroodhaf bakka irraa ragamuu waan hin dandeenyeef namni raga kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, ragaa kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Kokob Tasfaayee Nagahee Lakk. isaa 1128371 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru.kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Malkaa Noonnoo

Aadde Hawwaa Hasan Mahaammad Nagahee Lakk. isaa 1123815 ta’e maqaa Almnesh Badhaasootiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru.kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Aadde Tsahaay Kabbadee Lakk. Nagahee 2515965 ta’eefi N-298 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Aadde Wayinsheet Salamoon Nagahee Lakk. isaa 1152565 ta’e maqaa Yashii Gashuutiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru. kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Malkaa Noonnoo.

MaqaaAbbaaQabeenyummaa isaaObboTasfaayee Dabaree Baajaajii Lakk. Gabatee isaa OR-01-02020 Lakk.Shaansii MD2A5BXXMWD75044, Lakk.Motoraa AZXWMC89937 kan ta’e Libreen (Dabtara Abbaa Qabeenyummaa) waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee nuuf haa kennamau jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni libiree bade kana arege ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 15 keessatti kan hin beeksifne yoo ta’e, abbaa qabeenyaa kanaaf Libiree kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna. **Abbaa Taayitaa Geejjibaa Bulchiinsa Magaalaa Walisoo.**

1^{ffaa} Obbo Mokonnin Isheeteetiif

2^{ffaa} Obbo Axilaawu Mokonniniitiif

Bakka Jirtanitti

Himataan Kubbaaniyaa Inshuraansii Afiriikaa (W.A) fi Himatamtoonni isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee himatamtoonni kun mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 20/05/2016 sa’aatii 4:00irratti deebii keessan barreeffamaan qabattanii akka dhiyaattan ta’ee, kan hin dhiyaanne taanaan mirgi deebii keessan barreeffamaan dhiyeeffachuu kan bira darbamu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/O/ Magaalaa Adaamaa.

1^{ffaa} Obbo Muhaammad Adamitiif

Bakka Jirtanitti

Himataan Naatinaal Tiraansipoortii Itti Gaafatamummaanisaamurtaa’eefiHimatamtoonni Obbo Muhaammad Adam fa’aa N-3 jidduu falmii jiru ilaalchisee himatamaa 1ffaan kun mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 13/05/2016 sa’aatii 8:30irratti deebii keessan barreeffamaan qabattanii akka dhiyaattan ta’ee, kan hin dhiyaanne taanaan mirgi deebii deebii keessan barreeffamaan dhiyeeffachuu kan bira darbamu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/ A/K/Magaalaa Boolee.

Obbo Dabaloo Ayyaanaa Nagahee Lakk. isaa 1931732 ta’e maqaa Muluugeetaa Girmaatiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru.kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Lafawwan miidhaman xuxxuqqaarraa bilisa gochuudhaan deebi’anii akka dandamataniifi oomishitummaansaanii akka dabalu gochuun ni danda’ama!

Obbo Tsaggaayee Takkuu Gosaa Waraqaa Ragaa Abbaa Qabeenyummaa ykn Kaartaa Lakk.911/2599 ta’een maqaa isaaniitiin galmaa’ee keenameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. kanaafuu qaamni ragaa kana arge yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti waajjira keenyatti dhiyaachuudhaan akka beeksiftan,kun kan hin taanee taanan kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafaa Bulchiinsa Magaalaa S/Bakkee.

Kiyaar Arqiib kaartaa iddoo mana jireenyaa Magaalaa Adaamaa ganda Bareechaa keessatti Kaartaa Lakk. isaa 370/99 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuun gaafataniiru. Kanaafuu, qaamni raga kana irraa dhorkii, idaa abbaa qabeenyummaa fi kan biroo qaba jedhu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo dhiyaachuu baate abbaa qabeenyaa kanaaf ragaan kan biraa hojjetamee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Adaamaa.

Aadde Amalaa Kinfee W/Masqal Waraqaa ragaa abbaa qabeenyummaa mana jireenyaa Magaalaa Mojoo Ganda Qarsaa keessaatti Kaartaa Lakk. isaa 3114/461/A-Aa/98 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu qaamni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti yoo dhiyeessuu baate kaartaa haaraa hojjannee bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafaa Magaalaa Mojoo.

Obbo Ibraahiim Sayid Lakk. Nagahee 383270 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Aadde Nagaasee Dabbabaa Lakk. Nagahee 1889292 ta’eefi Lakk. Galmee N-599 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Obbo Lchiisaa Fiixumaa Dalasaatiif

Bakka Jirtanitti

R/Himataan Mukaaniinti Gizaachoofi R/ Himatamaa isin jidduu falmii raawwii jiru ilaalchise himannaan raawwii mana murtii kanatti isinirratti dhiyaachuusaa beektanii akkaataa murtiitiin akka raawwattan,yoo sababa hinraawwanneef jiraatemmoو beellama gaafa 14/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattanii ibsitan manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Shaggar.

1^{ffaa} Obbo Ballihuu Asaggidiitiif

2^{ffaa} Obbo Gannanaa Tafarraatiif

3^{ffaa} Obbo Bashiir Daawudiitiif

Bakka Jirtanitti

Himataan Kubbaaniyaa Inshuuraansii Afiriikaa W.A fi Himatamtoonni isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 20/05/2016 sa’aatii 5:30irratti deebii keessan barreeffamaan qabattanii akka dhiyaattan ta’ee, kan hin dhiyaanne taanaan mirgi deebii keessan barreeffamaan dhiyeeffachuu kan bira darbamee falmiin bakka isin hin jirretti kan itti fufu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Adaamaa.

Taaxaq Asaffaatiif

Bakka Jirtanitti

Iyyattuun Misiraaq Geetaachoofi waamamaa isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee waamamaan mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 22/05/2016 sa’aatii 5:00irratti deebii keessan qabattanii akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/A/K/Magaalaa Boolee.

Dhaabbata Tayikoon Inv.PLC Lakk. Nagahee 838406 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Sabbataa.

Obbo Katamaa Mulataa Lakk. Nagahee 1891624 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Sabbataa.

Obbo Sayifuu Laggasaa Lakk. Nagahee 033646 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Gululaat Gesiixii Lakk. Nagahee 1499623 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Sabbataa.

Aadde Shaayidaa Fiqira’aalam Lakk. Nagahee 1504934 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Seeraafi Haqa

Taammanaa Gammadaa

Haqaqabeessummaa seera daldalaafi heera mootummaa biyya keenyaa

(Kan darberraa kan itti fufe)

Mirgoota waraabbiifi isa wajjiin hariiroo qabaniif eegumsa seeraa gochuuf labsii lak 410/97 tumuun seera daldalaafi seera hariiroo hawaasaa kwt 164 fi 1674 irratti aguuggiifi eegumsa seera kennamee ture caalaa aguuggiifi eegumsa labsii kanaan akka argatu gochuun mirga kanaaf kunuunsi akka godhamuuf ta'eera. Akkasumas seera daldalaa kwt 140-141 irratti eegumsi seeraa mallattoo daldalaatiif kennamee ture labsii lak 501/98 aguuggii bal'aa akka argatu taasifamee jira.

Seerri daldalaa kwt 179 irratti waa'ee dhaaba daldalaa wabiin qabsiisuufi seera daldalaafi heera mootummaan labiilee daldala adda addaatiin maal akka fakkaatuufi daldalli walitti dhufeenya jalqaba addunyaa keessaa isa ijoofi meeshaa guddinaati. Seera daldalaafi heera mootummaa RDF Itoophiyaa irratti yaadota tokko tokko kaasanii ilaaluun hubannoo waliigalaa argachuuf waan gargaaruufi. Daldalli maali? kan jedhurraa ka'uun gaariidha. Daldala jechuun hojiin daldalaa meeshaalee yoo kaan tajaajilaawwan gatiif jedhanii gurguruu, dabarsuufi geeddaruu kanneen kana fakkaatanidha. Yeroo hunda raawwii bituu, gurguruu kan qabu, bu'aaf jedhamee kan raawwatamu ta'uufi qabatamummaa kan hin qabne kasaaraa yookaan bu'aa kan hordofsiisu qabaachuunsaa amaloota isa ibsan keessaa isaan muraasa.

Dinagdee kutaan daldalaa haala lamaan jechuunis kutaa diinagdee industiriifi tajaajila meeshaalee jechuun qoodanii ilaaluun kan danda'amu yoo tahan kutaan lamaanuu guddina biyya tokkoof bu'aa isaan qaban guddaadha.

Daldala meeshaaleefi tajaajilawwanii kan ilaallu yoo tahe, kutaan diinagdee kana waliin wal-qabatan kan akka baankii, geejjibaa, inshuraansii, hojii maxxansaafi beeksisaa caqasuun ni danda'ama. Seera daldalaafi heera mootummaa biyya keenyaa yoo ilaalle dhalli namaa jireenya har'aa kan boorii fooyyessuuf akkasumas jireenya gaarii gaggeessuuf walitti dhufeenyi diinagdee qooda guddaa qaba.

Kanaaf walitti dhufeenya kana gara barbaadamutti geessuuf seeraan bituun barbaachisaa waan ta'eef biyya keenyatti bara 1952 seerri daldalaa bahee hojii irra ooluu kan eegale jaarraa walakaa ol ta'eera. Heerri mootummaa RDF Itoophiyaa kwt 43(1) irratti 'Uummattoonni Itoophiyaa walumaagalattis ta'ee saboonni, sab-lamoonnii, ummattootiin Itoophiyaa keessa jiraatan mataa mataatti haala jireenya isaanii fooyyessuufi guddina walirraa hin cinne argachuuf mirgi isaanii eegamaadha" jechuun kan tumamedha.

Bu'uura mootummaan guddina misooma biyyattiif barbaachisoodha kan jedhu seerota hedduu baasuun hojiin daldalaafi investmentii yeroo kamirrayyuu caalaa bal'inaan akka hojjetaman taasisaa jira. Seerri daldalaa heera mootummaa RDF Itoophiyaa utuu hin bahiin duraafi addunyaan sadarkaa giloobaalayizeeshinii amma irra geese irra utuu hin ga'iin dura kan bahe waan ta'eef hanqinaalee tokko tokkos qaba.

Ija heera mootummaatiin yeroo ilaalamu ammoo heerri mootummaa kwt 51(2), 51(9), 55(c) fi 77(6), 91(3) fi 89(1) irratti dirqama mootummaan tumamee bahuuf, daldala seera daldalaa kwt 86-114 irratti aguuggii seeraa argatee ittiin hojjetamaa ture. Itti dabalees sirna heerichaa wajjiin labiilee wal-siman kan akka labsii lak 67/89 akka bahan ta'anii jiru. Gama biraan, yeroo yerootti labsii lak 171/91, 328/95, 87/95, 95/96 fi 376/96 bahaniiru. Labiilee kanas hojiirra oolchuuf kan gargaaran dambii lak 13/89 fi kan biroo baasuun diinagdeen kutaa daldalaa

bifa toora qabuun akka gaggeeffamuufi biyyattiinis damee kanarraa fayyadamaa akka taatu gochuu irratti xiyyeeffatamaa jira.

Kanatti dabalees, biyya keenya keessa kan jiru sirni dorgommii diinagdee gabaa bilisaatiin gaggeeffamu duraan tumaalee seera daldalaa kwt 30-134 aguuggii seeraa argatee ittiin hojjetamaa kan ture yoo ta'u, dorgommiin haqa-dhabeessi seera jiruufi sirna heera mootummaa wajjiin adeemuufi sadarkaa guddina biyyaafi ardii bifa hubannoo keessa galcheen akka bulu ta'eera.

Kaayyoon seerichaas dinagdee si'oomina qabuufi nageenya hawaasaa mirkaneessuuf akkasumas daldaloota gidduutti gochaawwan farra dorgommii ta'an to'achuun dorgommiif haala mijataa ta'e ijaaruuf labsiin lak 329/ 95 bahee sirni bittaafi gurgurtaa seeraan akka bitamuu gochuurratti argama. Akkasumas seera daldalaa kwt 127(d), 148 fi 149 irratti aguuggiin muraasni kennameefii kan ture mirgoonni kalaqaa waraabii fi dhaaba daldalaa amma biyyi keenya sadarkaa guddina irra geeseefi mirgoonni kanneen faayidaa isaan lammiileef qaban guddaa ta'uusaa hubachuun, kalaqa giddu-galeessafi giraafiksii industirii seera to'atu labsii lak 123/87 baasuun mirgoota kanneeniif aguuggii seeraa bal'aan kennuun lammiileen fayyadamoo akka ta'an godhameera.

Mirgoota waraabbiifi isaa wajjiin hariiroo qabaniif eegumsa seeraa gochuuf labsii lak 410/97 tumuun seera daldalaafi seera hariiroo hawaasaa kwt 164 fi 1674 irratti aguuggiifi eegumsa seera kennamee ture caalaa aguuggiifi eegumsa labsii kanaan akka argatu gochuun mirga kanaaf kunuunsi akka godhamuuf ta'eera.

Akkasumas seera daldalaa kwt 140-141 irratti eegumsi seeraa mallattoo daldalaatiif kennamee ture labsii lak 501/98 aguuggii bal'aa akka argatu taasifamee jira. 8 Seerri daldalaa kwt 179 irratti waa'ee dhaaba daldalaa wabii qabsiisuufi galmeessuu kan ilaallatu yoo ta'u saffisa guddina diinagdee amma jiruun wal-simee akka deemutti, baankonni maallaqa wabiin kennan (liqeessan) dafanii funaannatanii nama biraaf liqeessuu akka danda'anitti haalli galmeesaa seera haaraan bitamuun barbaachisaa waan ta'eef labsii lak 98/90 baasuun hojiirra akka oolu ta'eera.

Seera kasaaraa bifa bu'uura godhateen seera daldalaa tumaalee tumamanitti dabalatee dhimmoota baankii seeraatti galmaa'an labsii lak 592/2000 fi seera dhimmoota dhaabbilee misoomaa mootummaa ibsu labsii lak 25/92 akka bahu ta'uun hojii hedduun hojjetamaa jira.

Guddina diinagdee daldalaa biyya tokkoof hidda dhiigaa kan ta'e dameen geejjibaas hammayyaa'aa si'oomaafi nageenyi isaa kan eegame akka ta'utti heera mootummaa RDF Itoophiyaa bu'uura godhachuun seeronni baay'een kan akka tiraansipoortii to'achuuf bahe labsii lak 468/97, labsii nageenya aveeshinii lak 432/97, yakkoota nageenya geejjiba qilleensaa irratti raawwataman to'achuuf labsii lak 31/88 baasuun, heera mootummaan ifatti kan kaa'aman tarsiimowwaniifi imaammatawwan misoomaa, nageenyaafi diimokiraasii hojii irra akka oolan ta'aa jira.

Hojiin daldalaa seera hariiroo hawaasaatiin mal akka fakkaatu heerri mootummaa kwt 41 irratti, "Lammiin biyya Itoophiyaa kamuu, biyyatti keessatti sochii diinagdee kamiyyuu irratti hiriiruufi hojii bultii isaatiif filate hojjechuuf mirga qaba" jechuun mirga lammiilee ifatti kan tumuufi kwt 41(2) jalatti ammoo bifa kana jabeessuun "lammiin Itoophiyaa kamiyyuu bultoo,

hojiifi ogummaa isaa mirga filachuu qaba" jechuun teechiseera.

Haaluma kanaan, namni lammii Itoophiyaa ta'e kamiyyu diinagdee kutaa daldalaa irratti hiriiruun daldalee jiraachuuf mirga heera mootummaatiin ifattti tumamee argatee jira. Mirgi heera mootummaa kun ija seera hariiroo hawaasaatiin yeroo ilaalamu seerri hariiroo hawaasaa kwt 16 jalatti bilisummaa hojii bu'uura godhachuun keewwata kana keewwata xiqqaa tokko jalatti "Namni kamiyyuu ogummaa, hojii isaa yookaan yeroo boqonnaa isaa ilaalchisee hojii gaarii dha jedhee ofii isaatii filate hojjechuuf bilisummaa qaba" jedha.

Keewwata 16(2) jalatti mirga namoota biroo, aadaa gaariifi dirqama seera kabajuu qofatu mirga bilisummaa hojii kana daangessuu danda'a jechuun techisee jira. Bifa kanaan, tumaaleen seera hariiroo hawaasaa kanneen tumaalee heera mootummaa RDF wajjiin tokkummaa akka qaban hubachuun ni danda'ama. Haata'u malee, mirgi ija seera hariiroo hawaatiin yeroo ilaalamu karaa lamaan jechuunis fedha abbaafi dirqamaan daangeffamuu akka danda'u hubachuun ni danda'ama. Haayyama abbaatiin mirga daangessuun kan danda'amu akkuma seera hariiroo hawaasaa kwt 16(3) irratti tumameen "Namni kamiyyuu mirga bilisummaan hojjechuu isaa waliigalteen hir'isuun hojii murtaa'aa tokko qofa raawwachuu yookaan hojii tokko akka hin raawwanneef kan waliigale yoo ta'e, waliigaltichi nama kanaaf bu'aa kan argamsiisu yoo ta'e malee isa dirqsiisuu hin danda'u" jedha.

Bifuma walfakkaatuun namni tokko mirga heera mootummaatiin mirkanaa'e kana mirga daldalaanii buluu isaa fedha isaatiin dhiisuu kan danda'u bu'uura seera daldalaa kwt 158tti haayyama hojii daldalaa yeroo gurguru, guyyaa gurguree kaasee hanga waggaa shanan itti fufee jirutti hojii wal-fakkaataafi naannoo mana hojii daldalaa gurgurametti hojii dorgommii uumuufi miidhaa nama bite sanarratti geessisuu danda'u raawwachuu akka hin dandeenye tumameera. Dirqama seeraa kana yoo cabse seera daldalaa kwt 131 jalatti itti gaafatama waan ta'eef mirga isaa kanatti fayyadamuuf dirqama seera daldalaa kwt 22 tumamee jiru kabajuu waan qabuuf heera mootummaatiin mirga kabajame kana hayyama mataa isaatiin, waliigalteen, haalli inni itti daangeffamuu danda'u ni jiraata.

Heerri mootummaa RDF Itoophiyaa namni kamiyyuu akaakuu daldalaa barbaade irratti hiriiree hojjechuu akka danda'u kwt 41(1-2) jalatti ifatti tumee kan jiru yoo ta'es, heera mootummichaa irrattis haa ta'u seerota biroorratti akka ibsametti mirgi kun daangaa tokko malee kan kenname miti. Faayidaa uummataaf jecha mirgootiin tokko tokko akkuma daangeffaman mirgi hojii daldalaa kamirratiiyyuu bobba'uun daangaalee dirqisiisoo kan qabu ta'uusaa seera daldalaa kwt 11-26 irratti tumaaleen jiran ni ibsu. Fakkeenyaaf mucaan gaheesaa hin taane tokko yookaan waggaa 18 hin guutne bu'uura seerri hariiroo hawaasaa kwt 288 tumutti yoo ta'e malee hojii daldalaa raawwachuu hin danda'u. Kanaaf, mirga hojii daldalaatiin buluu mirga heera mootummaati kan jedhamu yoo ta'es mirga daangaa seeraa tokko utuu hin qabaatiin kennamne akka hin taane seera daldalaa kwt 27 fi seera hariiroo hawaasaa kwt 652 fi 461(d) wal-bira qabnee ilaallan daangaalee seera irraa maddan mirga qabu ta'uu isaa hubachuu ni dandeenya.

Wiirtuu Leenjii Ogeessota Qaamolee Haqaa Federaalaatiin qophaa'ee Inistiitiyuutii Leenjii Ogeessota Qaamolee Haqaafi Qo'annoo Seeraa Oromiyaatiin hiikamee leenjii leenjifamtoota hojiin duraatiif dhiyaate

Dhiibbaawwan bosonoota keenyarra jiru hir'isuuf qoraaniifi ijaarsaaf filannoowwan jiran faayidaarra haa oolchinu!

Jechi ‘Akka qaroo ijaatti’ jedhu ijji ykn agartuun namaa waan murteessaa ta’e, eeggumsaafi kunuunsa cima kan barbaaduu ta’uu agarsiisa. Haata’u malee, kan of eeggatan jiraatanis, fayyaa ijaa yookaan agartuu keenyaaf hammam eeggannaa taasifna kan jedhu gaaffiidha.

Dhimmuma kana ilalachisuun BBC’n Afaan Oromoo Yunivarsiitii Jimmaatti ogeessa yaala ijaa kan ta’an Doktor Amaaree Atoomsaa waliin turtii taasisee barreeffama fuula miidiyaa hawaasaasaarratti maxxanseerraa kan qindeessinee haala armaan gadiitiin isiniif dhiyeessineerra.

Akkuma armaan olitti ibsame akkuma nama dhuunfaatti of eeggannoofi kunuunsi ijaaf taasifamu baay’ee xiqqaadha. Akka biyyaattis fayyaa ijaatiif xiyyeeffannaan kenname gadi aanaa akka ta’eedha Yunivarsiitii Jimmaatti barsiisaafi Ispeeshalistii Yaala Ijaa kan ta’an Dr.Amaaree Atoomsaan kan himan.

“Ijji qaamota miiraa namaa keessaa isa murteesaa yommuu ta’u, guddinnisaas sammuu waliin kan walqabatuudha. Kana waan ta’efis, ijji keenya foddaa sammuu dha” jechuun, hojiiwwan sammuun namaa hojjetuuf iji baayyee murteessaa ta’uu dubbatu.

Akka Dr.Amaareen jedhanitti akkuma Itoophyaatti waa’een fayyaa ijaa baay’ee kan irratti hojjetame miti, gama mootummaatiinis xiyyeeffannaan imaammanni fayyaa biyyattii fayyaa ijaatiif kenne daran gadaanaa ta’u himaniiru. Kanaaf, tajaajilli akkuma biyyaatti wallaansa ijaatiif kennamu muraasaafi ogeessonni fayyaa ijaas lakkoofsisaanii xiqqoo ta’uu dubbataniiru.

Baay’inni ummata biyya kanaafi wallaansi ijaa kennamu wal-hingitu. Akkuma biyyaattuu, jidduugalli yaala ijaa gurguddoon karaa sadarkaasaanii eeggataniin tajaajila kennan magaalota shan: kanneen akka Magaalaa Jimmaa, Gondar, Hawaasaa, Baahardaariifi Finfinnee qofatti argamu” jedhaniiru.

Akka Lixa Itoopiyaatti immoo tajaajilli kun kan kennamu Hospitaala Yunivarsiitii Jimmaa qofatti waanta’eef, kanneen rakkoo fayyaa ijaa qaban, Kibba Lixa biyyattii Miizaan Teeppii, Iluu Abbaaboorii hanga Naannoo Gaambeellaatti gara hospitaalichaa dhufanii kan yaalaman akka ta’edha Dr.Amaareen kan dubbatan.

Akka naannoottis Naannoon Gaambeellaafi Beenishaangul Gumuz Giddugala Wallaansa Ijaas ta’e ogeessa wallaansa ijaa tokkollee kan hin qabne yoo ta’u, naannoon Somaaleefi Affaar ammoo reefuu jijjiirama agarsiisaa dhufan malee hanqinni giddugalaa yaala ijaa bal’inaan mul’ata,” jedhaniiru Dr. Amaareen.

Hawaasnis fayyaafi wallaansa ijaatiif bakka guddaa akka hin kennine kan dubbatan ogeessi yaala ijaa kun, Itoophiyaatti qofa osoo hintaane biyyoota guddinarra jiranittis hubannoon ummanni dhibee fayyaa ijaa eeggachuurratti qabu gadaanaa ta’uudha dubbatan. Ilaalchi hawaasni namoota fuullee ijaa (kishaabee) keewwataniif qabu dogoggora waanta’eef, “namoonni

waantota fayyaa ijaa miidhaniifi furmaatasaa

rakkoo qaroo dhiyoo qabaniif fuullee ijaa akka fayyadaman yoo gorsinu, ‘lakkii qananiif waan fakkaatuuf kaawwachuu nan qaana’a” nuun jedhu jedhan Dr. Amaareen. Kunis wallaansa fayyaa ijaarratti dhiibbaa qabaachuu himaniiru.

Rakkoon ijji nama jaamuu %80 ta’us, namoota umriinsaanii shantamaa ol ta’erratti mul’ata. Irra caalaa rakkoo fayyaa ijaa kun umrii waliin kan walqabatu ta’us, namoota umriin hin dulloomnerratti gonkumaa hin mul’atu jechuu miti. Yeroo tokko tokkoo ammoo daa’imman waggaa tokkootii kaasees rakkina ijaaf akka saaxilaman dubbatan ogeessi kun.

Gama biraatiin sababoota rakkina arguu ijaatiif madda ta’an keesaa moorri ijaa isa guddaadha. Moora ijaa jechuun leensiin ija namaa ifa dabarsuu yoo dhadhabu, moora ijaa jenna, kunis dhibbeentaa shantamaa ol jaamummaaf kan gumaachu akka ta’edha Dr. Amaareen kan himan.

Kana malees, infeekshiniin ijaa kan akka tiraakoomaa, koorniyaa ykn dhibeewwan hanqina nyaataatiin walqabatanii baay’inaan Itoophiyaa dabalatee biyyoota guddataa jiranirratti argaman keessatti mul’ata. Biyyoota guddatan keessatti rakkoowwan akka gilaakoomaa rakkoo jaamummaaf saaxilaniidha jedhan ogeessi kun.

Mudoon qaroo sababa biraa fayyaa ijaa hubu yammuu ta’u, innis, ‘Mudoo Qaroo Dhiyoofi Mudoo Qaroo Fagoo’ jedhamuun bakka lamatti qoodama. Ifti gara ijaatti seenu bakka ‘Retina’ jedhamurra erga bu’een booda iji ifa sana fuudhee gara sammuuitti dabarsa.

Sammunis xiinxalee akka namni waa argu dandeessisa. Yoo ifti gara ijaa seenu retina irra qaqqabuu hanqate, rakkoo Mudoo Qaroo Fagoo (hyperopia)tu uumama. Kunis,waantota dhiyeenyatti argaman arguuf danqa jechuun ibsu.

Mudoon Qaroo Dhiyoo (myopia) ammoo kan uumamu yoo ifti retina fuulduratti hafeedha. Mudoo Qaroo kanaanis ijji waantota fageenyarra jiran qulqulleessee arguu dadhaba. Mudoon Qaroo Dhiyoo biyyoota akka Kooriyaa, Jaappaaniifi Chaayinaatti baayyee olaanaa ta’uun kan himamu yoo ta’u, kunis, biyya kanattis dabalaa jiraachuu himu Dr. Amaareen.

Mudoon Qaroo kunis rakkoo ijaa daa’immaniirratti baay’inaan beekamudhas jedhan. Akka Dr.Amaareen jedhanitti, rakkoon ijaa umrii gameessummaafi dullumaatiin walqabatee dhufu (Presbyopia) jedhama. Rakkoon kunis, namoonni yeroo umriinsaanii gara waggaa afurtamaatti siqatan dandeettiin wantoota dhiyootti arguu kan akka qubee xixiqqaa dubbisuuf rakkachuuf nama saaxila.

“Ijji dhiyootti arguuf leensiin bocasaa jijjiirata. Kunis, sababii umrii waliin dandeettiin leensii ijaa dhiyootti arguusaa gadi bu’a ykn dadhabaa deema jechuudha. Akka aadaa ta’ee namni ija gurguddaa qabu akka miidhaginaatti ilaalama kan jedhan Dr.Amaareen, faallaa kanaa garuu gurguddinni ijaa sababoota mudooo qaroo dhiyootiif gumaachan keessaa tokko ta’uu akka danda’u dubbataniiru.

Vidiyoofi tapha garaagaraa akkasuma bilbila harkaa (mobile) sa’aatii dheeraaf ilaaluun sababoota rakkoo qaroo dhiyootiif nama saaxiluu danda’an keessaatti, keessumaa daa’imman rakkoo kanaaf irra caalaa saaxilamoodha jedhan. Yeroo ammaa, keessattuu biyyoota guddatan keessatti mudoon qaroo dhiyoo saffisaan dabalaa jira.

Kunis sababiinsaa daa’imman ijollummaan yeroo dheeraaf bilbilaan taphoota garaagaraa waan ilaalaniif ta’uu hiamaniiru. Kanaafuu, maatiin daa’imman isaanii of eeggannoo akka taasisanidha Dr.Amaareen kan gorsan. Dhibeen qaroo dhiyoo kunis, yaaliin barbaachisuu yeroon yoo hin taasifamiin rakkoo hangan jaamummaaf saaxiluu mala jedhan.

“Biyyoota guddatanitti daa’imni tokko guyyaa dhalaterraa eegalee ijjisaa ni ilaalama. Biyya kanatti ammoo xiyyeeffannaan gama kanaan kennamu xiqqaadha. Namni tokko rakkina ijaa qabaachuun kan baramu erga guddatee waa arguu dadhabee booda.

Ijji daa’immanii naannoo waggaa torbaatti guddina waan dhaabuuf, yeroodhaan adda baasuun wallaanuu dhabuun jaamummaa hinfayyineef daa’imman saaxiluu danda’a jechuun dubbataniiru.

Rakkoon mudoo qaroo dhiyoofi fagoo salpaadhumaatti yaalamuu danda’ama kan jedhan Dr. Amaareen, rakkinichi erga ogeessaan adda baheen booda salphaatti kanneen leensii ijaa isaan barbaachisuuf ifti salphaatti ‘retina’ irra akka qubatu gochuun rakkicha furuun nagaan jiraachuun akka danda’amu himaniiru.AMARE

Itoophiyatti ilaalchiifi hanqinni hubannoo jiraachuu kan kaasan Dr.Amaareen fakkeenyaaf keessumaa, namoota sababa rakkoo ijaatiif jecha fuullee akka fayyadamaniif ogeessi gorsee fayyadamanirratti naannoo baadiyyaatti ilaalchi hawaasni keessa jiru dogoggora ta’uu akka fakkeenyaatti eeraniiru.

Bakka tokko tokkotti ammoo namni dhukkuba kanaan qabame fuullee ijaa kaawwatee fayyuu ykn waa dalaguu akka hindandeenyetti hubatama kan jedhan ogeessi kun, garuu kun yaada dogoggoraa ta’uudha ibsani.

Yunivarsiitii Diillaatti barsiistuufi ogeettii meedikaala Fiiziwooloojistii kan taate Biruktii Baqqalaan mudoo qaroo dhiyoo waan qabduuf daa’imummaasheerraa eegaltee fuullee ijaa fayyadamuu akka jalqabde dubbatteetti. Sababa kanaanis, mana barnootaarraa kaasee hanga dhaabbilee tajaajila hawaasaa kennaniitti rakkoon isheerra ga’aa akka ture BBC’tti himteetti. Fuullee ijaa fayyadamuusheerraa kan ka’e loogiin irra ga’uufi itti qoofamuun akka ishee mudatellee dubbatteetti.

Yeroo sadarkaa tokkoffaa barachaa turtetti barattoonni haadha ija afurii ittiin jechuun itti qoosaa akka turan kan himte Biruktiin maatiinshee osoo hin hubatan ta’ee barnootashee addaan kutuuf akka turtellee himteetti.

Namoonni rakkoo qaroo dhiyoo qaban keessumaa, kan leensii lakkoofsa guddaa akka fayyadamaniif kan ajajameef yoo ta’e, fuulleen ijaa isaan keewwatan alarraa yoo ilaalan nama sodaachisuu mala.

Kunis, namoota biroottiin moggaatti baafamuu/qoolliifamuuf sababiisaanitti ta’uu akka danda’udha Dr.Amaareen akka danqaa biraatti kan ibsan.

Kanaaf, Mootummaan fayyaa ijaatiif xiyyeeffannaa kennuu akka qabu Dr.Amaareen yaadasaanii dhiyeessanii,manneen barnootaas rakkoolee fayyaa ijaatiin wal-qabatanirratti hubannoo cimsuurratti hojjechuun gahee olaanaa ba’uu qabu jechuun dubbataniiru.

Dargaggoonni waldaan gurmaa'anii hojii ummachuun hojjetan milkaa'aa jiraachuu himan

W.K.Aanichaatiin

Magaalaa Beddelleetti dargaggoonni waldaan gurmaa'anii hojii ummachuun hojjetan milkaa'aa jiraachuusaanii himan.

Dargaggootaa magaalichaa gurmaa'uun hojii mataasaanii ummatanii hojjetaa jiran keessaa tokko tokko yaada kennaniin gurmaa'anii hojjechuusaaniitiin milkaa'aa akkajiran kaasaniiru. Dargaggoo Gammachuu Gaaromaa ogummaa Makaniikaal injiinariingitiin Yuunivarsiitii Wallaggaarraa eebbifame. Gammachuun akka jedhutti miindeffamee ji'aan miindaa Mootummaa eeggachuurras hojii mataasaa ummatee jijjiiramuu akka hawwu ibsa. Erga Yuunivarsiitiirraa

eebbifamees carraa Mootummaan uumeefitti fayyadamuun hiriyyaasaa Ashannaafii waliin Magaalaa Adaamaatti leenjii carraa hojii uumuu fudhachuun Godina Buunnoo Beddellee Magaalaa Beddelleetti bara 2011 irraa eegaluun Dhaabbata Leenjii Konkolaachisummaa hundeessuun leenjii kennuu eegaluu dubbata.

Yeroo hojii kana eegalanitti konkolaataafi manni isaan keessatti leenjii kennan kiraa akka tureefi yeroo ammaa kana cimaniin leenjii gahumsaa fi qulqullina qabu kennuun konkolaataa mataasaaniis bitachuun akkasumas gaaffii bakka hojii Magaalaa Beddelleetiif dhiyeessuun bulchiinsi Magaalichaa lafa kennuufiin haala mijataa keessatti leenjii

kennaa jiraachuus obbo Gammachuun ibsaniiru.

Bara 2015 irraa eegalee immoo gara Koollejji BLTOtti ol guddachuun ogummaa Autoomootiiviin alatti muummeewwan dabalataa 2 Biizinas maanaajimantii sadarkaa I - iv akkasumas ICT (Hard ware Net Work sevice) Sadarkaa I-iv sagantaa barnootaa Idilee, galgalaafi torbeen barsiisuuf qophii hunda xumuruusaanii ibsaniiru. Koollejjiin BLTO Gammachuufi Ashannaafii yeroo ammaa hoji dhabeeyyii 23'f carraa hojii uumuun fayyadamaa taasisaa kan jiru yommuu ta'u, dargaggoonni dhaabbata kanatti qacaramanii hojjechaa jiranis jiruufi jireenyasaanii fooyyessuuf cimaniin kan hojjetan ta'uu dubbataniiru.

Mootummaan Naannoo Oromiyaa gamaaggama . . . “Dirqamni . . .

Mootummaa Naannoo Oromiyaa Obbo Shimallis Abdiisaa gamaaggama hojii kanarratti akka jedhanitti, hawaasni Naannoo Oromiyaa ummata rakkoon hiikamuu akka danda'u qabatamaan agarsiisedha. Hawaasa kanaaf ammoo hoggansa sirriifi haqaaqabeessa kennuun, hanqinoota Bulchiinsa gaariifi kenninsa tajaajilaa keessatti mul'atan karaa qindoomina qabuun hiikaa adeemuun murteessa ta'uus yaadachiisaniiru.

Mootumman jijjiramaa qormaatilee namtolcheefi uumamaaf osoo hin jilbeeffatiin milkaa'ina gurguddoo argamsiisuus Obbo Shimallis himaniiru. Kana cimsanii itti fufsiisuuf hoggansa, haala waliigalaa beekuun hogganu, fedhii hawaasaa kan hubatuufi raawwii hojiisaa fedhii hawaasaan kan madaalu, dhaloota egeree giddugaleeffatee

kan hojjetuufi mul'ata qabameen madaalaa kan adeemu ta'uun tajajiluu akka qabanis dhaamaniiru.

Hoggansi kennamus hoggansa roga hedduu qabu, hojii mul'ataan madaalu, humnoota hunda duguugee kan fayyadamu akkasumas qindoomina cimaa uumee kan adeemuufi yeroo hunda kan baratu ta'uu akka qabus Obbo Shimallis hubachiisaniiru.

Yeroon karoora xiiqiif kenname kun yeroo hiree dhaloota ittaanu murteessu ta'uu hubachuun yeroo itti aanu keessatti saffisa, baay'inaafi qulqullina olaanaan jijjiirama bu'uuraa fiduuf hojjetamuu akka qabus dhaamaniiru.

Gaaffiiwwan hoggansaa, hoggantoonni amma jiran deebisnaan milka'inni yaadame as dhihoo ta'uus obbo Shimallis akeekaniiru.

Kanaafuu, hoggansi sadarkaan jiru hundi dhimmoota kaayyoo isaatti danqaa uuman bu'uurarraa hiikaa adeemuurratti xiyyeeffate hojjechuus akka qabu yaadachiisaniiru.

Hojiin liqiifi qusaanoo walitti hidhuun hojjechuu, Interpiirinaroota bal'inaan horachuu, investimantii babal'isuu, walitti hidhaminsa gabaa keessaafi alaa uumuu, humna waloo damee hundarratti fayyadamuu, galii maddisiisuu, piroojektoota xumuruu, faayidaa albuudarara argamu dabaluufi rakkoo hawadinagdee hiikuun xiyyeeffannoo yeroo itti aanuu ta'uus Obbo Shimallis akeekaniiru.

Gamaaggamni raawwii kunis kan geggeeffame bakka Af-yaa'iin Caffee Oromiyaa Aadde Sa'aadaa Abdurrahmaaniifi hooggantoonni manneen hojii Naannoo argamanitti.

barbaachisu hundi xumuramaa jiraachuu ibsaniiru. Haaluma kanaan, karaa 'Tajaajila Lammummaa' fi caasaa mootummaatiin, qaamolee hawaasaa mil. 10 ta'an sochoosuun lafa hektaara miiliyoona 3. 3 irratti, misooma sululaa, eegumsa biyyee fi bishaanii raawwachuuf karoofameera.

Daagaan gosa adda addaa km miiliyoona 1.16, istiraakcheroonni jiidhina qusatan miiliyoona 16.7 fi kanneen jiidha yaasan hedduminaan hojjechuu, tuttuqaa namaaf beeladaarraa bilisa taasisuuf hallayyaa hidhuun dhimmoota ogummaan dabaalamanii xiyyeeffannoon hojjetamanidha. Hojiiwwan misooma sululaa waqtii Bonaa hojjetamu kana keessattis biqiloota faayidaa damdaneessa ta'aniifi eegumsa biyyoof bishaaniif oolan biliyoona 5.5 Ganna dhufu dhaabuuf karoofamee hojjetamaa jira.

Hojiin kun gara qarshiitti yoo jijjiiramu shallaggii qarshii biiliyoona 10'tti dhiyaatu kan qabuu eeraniiru.

“Dhumarrattis, qaamolee hawwaasaa, ogeeyyii qonnaafi hoggansa milkaa'ina hanga ammaa keessaa harka qabdan hunda galateeffachaa, qooda fudhattoonni hundi, sosochii eegumsa qabeenya umamaa bara kanaa, yeroo dhiyootti idileen labsamuuf akka of-qopheessan maqaa kiyyaafi maqaa Mootummaa Naannoo Oromiyaatiin waamicha isinii dhiheessina” jedhan.

danda'amuuf Fandiin Misooma Qabeenya Bishaan Dhugaatii labsii 233/2013 bahuun ni yaadatama.

Labsii kanaaf dambii 236/2015 fi qajeelfama hojiirra oolmaa dambii kanaa 1/2016 akkaataa hojiirra oolurratti Biiron Bishaaniifi Inarjii Oromiyaa qooda fudhattotasaa waliin marii Wixata darbe gaggeeffameera.

Marii kanarratti Hoggantuun biiichaa Injiinar Miiliyoon Baqqalaa haasawaa taasisaniin namas dabalatee lubbu qabeeyyiin kamuu bishaan malee jiraachuu hindanda'u, qaroominni dhala namaas bishaan waliin kan walqabatuu waan ta'eef jiruufi jireenya namaaf bishaan

kallattiin walqabata jedhan.

Keessattuu gama bishaan dhugaatiin walqabatee fedhiin dabalaa dhufe kana humna mootummaa qofaan uwwifamu waan hintaaneefi Fandii Misooma Qabeenya Bishaanii hundaa'eera.

Kaayyoon Fandiin Misooma Qabeenya Bishaanii kunis qabeenya bishaanii naannichaa ittifufinsaan misoomsuufi kunuunsuun faayidaaf oolchuu, akkasumas qisaasamaafi faalama bishaanii hambisuun tajaajila bishaan dhugaatiif oolchuudha Kanaafis madda faayinaansii dhaabbataa uumuu ta'uun ibsaniiru.

Maddi galii fandii kanaas bajata mootummaa, deeggarsaafi liqii buusii maallaqa qooda fudhattootaafi kaffaltii nama dhuunfaa dhaabbileefi warshaalee bishaanirratti hojjetaniifi kan birooti.

Fandii Misooma Qabeenya Bishaanii hundaa'e kana qoodha fudhattootni hubannoo argatanii shoora isaanii akka bahataniif kan gargaaru mareen hubannoo uumuu ta'uu Injiinar Miiliyoon ibsaniiru.

Qooda fudhattootnis hubannoo argataniin shoora irraa eegamu akka taasisuu danda'u ibsaniiru.

Harka keessan saamunaafi bishaaniin yeroo yeroodhaan sirriitti dhiqadhaa!

Wancii bareeda uumamaa lammaffaa uumamte

Mandara filatamtuu Turiizimii addunyaa jedhamuun kan moggaafamte Wanciin har’a miidhagina uumaaman qabduratti bu’uuraaleen misoomaa guutamaniifii bakka bashannaanaafi haara galfii dhala namaa, bohaarsituu qalbi ta’uun bakka bashannaanaafi hawwamtu taateetti.

Haroon uumamaa Wancii dhohiinsa Voolkaanoon kan uumame yoo ta’u, tulluu sirrii lafaarraa olka’insa meetira kuma 3 fi 380 iratti argamu gidduutti haroo miidhagaa argamudha. Haroo qofas osoo hin taane bishaan ho’ituu, bosona uumamaa shimbirroonni adda addaa naannoo harichaa keessa jiratan, mukkeen umridheeraa lakkoofsisan, dirreewwan magariisa diriiraafi bu’aa ba’ii hawwataa ta’eefi qilleensa mijaawaan kan badhaafamtedha.

Haroon uumamaa kun Finfinneerraa km 150 fagaatee Godina Shawaa Kibba Lixaa aanaa Wanciitti argama. Kennaa uumamaa uumaan tola nubadhaase kana hawasni naannoo harichaa jiraatu barootaafi kunuunsuufi eeguun hawwattummaa uumamaasaa qabatee akka turu taasisuun gahee olaanaa bahataniiru.

Eeguufi kunuunsuun cinaattis hawwattummaa uumamichaa arguun daawwatoota garasitti imalan simachuufi keessummeessuun akkasumas dandiin gara harichaatti geessuu mijataa ta’uu dhabuu, tajaajilli nyaataafi dhugaatii dhiheeniyatti jiraachuu dhabuu danqaa ta’us kana hundaaf osoo hin jilbeenfatiin naamusaafi amala gaariin simachuun geejiba aadaa ykn farda maallaqa xiqqoon dhiheessuu, kan beela’e sooraa, kan dheebote obaasaa, kan itti dhihe mana ofii keessa bulchuun hammattummaa sabichaa gochaan mirkaneessaniiru.

Kunimmoo hawwattummaa uumamaa bakkichi gonfateen cinaatti amalliifi naamusni hawaasichaa daawwatoota haalli hin mijanneefi rakkisaa ta’ee akka isaan hin danqineefi sababa ta’eera.

Haroon uumamaa Wancii dhohiinsa Voolkaanoon uumamuun gaarreen magariisa bosonaan uwwifame gidduu danbali’ee argamu kun nannawaasaa bosonni jiruufi bifti kattaa itti marsee jiruu halluu bishaanichaatiif miidhagina guddaa ta’eera. Himimsi fardeenii, waci simbiraa, uursi kanniisaa, sagaleen daa’immaan dirree keessa burraaqanii taphatanii, bishaan danfaafi dhoqee miineralaan guutameefi dawummaa qaba jedhamee namoonni ittiin dhiqatanii, bidiruwwan xixiqqaan haricharra hawaasaaf tajaajila geejjibaa kennanii, bataskaanni umrii dheeraa lakkoofsise walakkaa harichaatti bosonaan marfamee argamu, manneen qonnaan bulootaa bishaaniin marfamarii jirani, bishaan kattarraa gadi fincaa’u, hurriin haricharra buufatee jiruufi qilleensi qabbanaawaan soorata qalbii booji’aniidha.

Qabeenyi uumamaa ajaa’iba ta’e kun bara 2021Yaa’ii Waliigalaa Dhaabbata Turiizimii Addunyaa 24ffaa Ispeen magaalaa Maadiriiditti ta’ameefi mandaroota Turiizimii 174 biyyoota 75 irraa dhihaatan waliin dorgomuun Mandaraa filatamtuu turiizimii addunyaa waggichaa jedhamuun filatamteetti.

Gama mootummaatiin Hojiiwwan akka Maaddiin Shaggariif, Maaddiin Biyyaafi Maaddiin Dhalootaaf jedhuun naannolee biyyattii iddoo garaa garaatti hojjetamaa iraniifi eebbifamuun tajaajilaaf banaa taasifaman jalqabbiidha malee galma xumuraa miti. Hojiiwwan eegalamaniifi gara fuulduraattis karoorri qabamee jiru dameen dhuunfaa haala mijataa jirutti fayyadamuun akka bakkeewwan hawwataafi tajaajiloota irratti bal’inaan hojjetan daandii saaquuf kaayyeffamanii kan hojjetamanidha.

Hojiiwwan Inisheetiivii Muummicha Ministiraa Dr. Abiyyi Ahimad keessaa tokko kan ta’e sagantaan misooma Maaddiin Biyyaaf jedhuu keessaa tokko kan ta’e mandarri Ikoo Turiizimii Wancii-Dandii misoomsuufi sona itti dabaluu tokko yoo ta’u, hojii dinqisiisaa bakka sanatti hojjetame kutannoofi xiiqiin jiraannaan kanaa olitti hojjechuun akka danda’amu agarsiiftuudha. Hojiin misoomsuu qabeenya umamaa dinqisiisaa kanaa Bitooteesa 11 bara 2013 kan jalqabame yoo ta’u, yeroo gabaabaa keessatti hojiin kana fakkaatu hojjetamunsaa agarsiiftuu guddaadha.

Itoophiyaan haroowwan 20 ol kan qabdu yoo ta’u, Xaanaafi Abbaayaan isaan gurguddoodha. Haroowwan biyyattii hedduunis Sulula Qinxamaa ykn Riift Vaalii keessatti argamuusaaniitiin irra jireessi isaanii dhandhama ashaboo kan qabanidha.

Wanciin garuu kanarraa adda.

Godina Shawaa Kibba Lixaa Amboofi Waliisoo gidduutti kan argamu Haroon uumamaa Wancii haroowwan sirrii galaanaarraa bakka olaanaarratti gaarreeniin marfamee argama.

Harooowwan gurguddoon biyyattii lamaan Xaanaan sirrii lafaarraa ol ka’iinsa meetira 1786 irratti kan argamu yoo ta’u, Wanciirraa meetira 1091 hir’ata. Abbaayaanimmoo meetira 1176 yoo ta’u meetira 1701n hir’ata.

Kana jechuun Haroowwan uumamaa biyyattii keessatti argaman keessaa Haroon Wancii olka’insa olaanaarratti argama.

Mandara Ikoo- Turiizimiifi Loojii Wancii - Dandii bakka hawwata dinqisiisaa hawaasa qalbiitti qabate ykn hawaasicha hammachuun misoomicharraa kallattiin akka fayyadamanii fhaala mijeessedha. Qonnaan buloota naannoo harichaa jiraataniif manni jireenyaa hammayyaa ijaaramee kan kennameef yoo ta’u, tajaajiloota kanneen akka daandii, teeleekoomii, bishaan dhugaatii

qulqulluu pirojektichaaf diriirfamanirraa kallattiin fayyadamaa ta’uusaati.

Kana malees wayita pirojektichi ijaarsarra turetti namoonni kuma 10 hanga kuma 12 ta’aniif carraan hojii kan uumameef yoo ta’u, dhaabbiidhaanimmoo dargagoonni 560 ta’an waldaalee 22 jalatti ijaaramuun carraa hojii argataniiru. Manneen jireenyaa hawaasichaaf ijaaraman kanarraas namoota bakkicha daawwachuuf achitti argamanitti kireessuuniifi nyaatawwan aadaa dhiheessuunis fayadamoodha.

Turiizimiin utubaawwan dinagdee biyyaa keessaa isa tokkodha. Damee kana mootummaan qofaasaa misoomsee madda galii isa murteessaa taasisuuf hojiin jalqabamee abbootii qabeenyaafi damee dhuunfaatiin deeggaramuun bu’aa irraa eegamu argamsiisuu danda’a.

Loojiin Ikoo Turiizimii haroo uumamaa Wanciirratti ijaarame reestoraantiwwan ammayyaa, kaafeeriyaa, maneen haara galfii keessummaa sadarkaasaanii eeggatan, bakeewwan daawwannaa fi bashannanaa fi mijaawaa ta’an, turtii yeroo dheeraafi gabaabaan keessa turan hundi guutameefii daawwatootaaf haalli mijaawaan uumameera.

Bakkichi Finfineerraa dhiheeniyarratti argamuu, daandiin mijataan jiraachuufi haalli qilleensaa daran hawwataa ta’uunsaa daawwatootaaf baayyee filatamaadha. Kanaafuu dhuunfaan, maatiifi gareen ta’uun bakka uumama dinqii ta’eefi misomaan miidhage kana daawwadhaa qalbiifi lubbuu keessan gammachiisaa isiniin jenna.

Milkaa’inni gama misooma dinagdeetiin galmaa’e bulchiinsa gaarii mirkaneessuutiinis ni dabalama!

Obbo Daawwit Waasee Nagahee Lakk. isaa 0789986 ta’e maqaa Taaraqech Abirahaatiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru.kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Aadde Boggaalech Tafarraa Waraqaa Ragaa Abbaa Qabeenyummaa ykn Kaartaa Lakk.15/5904 ta’een maqaa isaaniitiin galmaa’ee keenameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. kanaafuu qaamni ragaa kana arge yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti waajjira keenyatti dhiyaachuudhaan akka beeksiftan,kun kan hin taanee taanan kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Bulchiinsa Magaalaa S/Bakkee.

Sablaa Abbabaa Nagahee mirriitii iddoo Mana jireenyaa Lakk.isaa 686631 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee jiru akka jalaa bade iyyataniiru. kanaafuu,namni ragaa kana arge ykn kiyya jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa hojii 20 keessatti W/L/K/Magaalaa Mana Abbichuutti dhiyaachuun akka beeksiftan, kun kan hin tanee tanaan ragaa biraa hojjenne kan kenninuuf ta’uu ibsaa,beeksifni kun bahee guyyaan isaa edda irra darbee boodaa ragaan argame akka hin hojjenne in beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Mana Abbichuu

Obbo Laggasaa Tumsaa Sanyii mana jireenyaa maqaa isaaniitiin galmaa’ee Magaalaa Bishooftuu ganda Dirree Jiituu (01) keessatti argamu Lakk. kaartaa isaa 57/5 ta’e bali’inni isaa 250 M² irratti argamu waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni kaartaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qab dheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 21keessatti WLM/Bishooftuutti qaamaan dhiyaate akka ibsu beeksisaa,kun ta’uu baannan kaartaa haaraa maqaa isaaniitiin hojjatamee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafa Magaalaa Bishooftuu.

Obbo Teediroos Tsaggaayee Nagahee iddoo mana jireenyaa Lakk. Nagahee isaa 1438250 kan ta’e maqaa isaaniitiin Magaalaa Duukam keessatti murame kennameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni nagahee iddoo mana jireenyaa isaanii kana arge ykn sababa adda addaatiin kan qabate yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo hin dhiyaatiin abbaa qabeenya kanaaf tajaajila barbaaddan nagahee koppiidhaan kan keeummeesinu ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Duukam.

Obbo Yoonas Tsaggaayeetiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Firaa’ool Silashii fi Himatamaa isin jidduu falmii waa’ee himata qarshii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 13/05/2016 sa’aatii 4:30irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/A/Walisoo.

Obbo Jamaal Rashiid Lakk. Nagahee 035219 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Obbo Ayyaluu Birhaanuu Lakk. Nagahee 385171 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furii.

Obbo W/Tansaay Mokonnin kaartaa iddoo mana jireenyaa Magaalaa Adaamaa ganda Irreechaa keessatti Kaartaa Lakk. isaa 739008/99 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuun gaafataniiru. Kanaafuu, qaamni raga kana irraa dhorkii, idaa abbaa qabeenyummaa fi kan biroo qaba jedhu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo dhiyaachuu baate abbaa qabeenyaa kanaaf ragaan kan biraa hojjetamee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafa Aanaa Irreechaa.

Aadde Lulii Qalbeessaatiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Dassaalenyi Qabataafi Himatamtuu isin jidduu falmii dhirsaafi niitummaa jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 17/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattanii deebii keessan kennitanii akka falmattan manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Obbo Buzunaa Boggaaleetiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Barihee G/Takileefi Himatamaa isin jidduu falmii waa’ee himata qarshii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 15/05/2016 sa’aatii 5:00irratti deebii keessan akka dhiyeeffattan ta’ee, dhiyaachuu baannaan mirgi deebii keessanii bira darbamee falmiin bakka isin hin jirretti kan itti fufu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Boolee.

1^{ffaa} Obbo Nawaay Kabbadaa Oobaatiif
3^{ffaa} Obbo Tasfaayee Xilaahuun Zawudeetiif
Bakka Jirtanitti

Himattuun Aadde Saaraa Tasfaayee guddistuu ijoollee Heeman Darajjee fi Himatamtoota isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 14/05/2016 sa’aatii 8:00irratti akka dhiyaattanii falmattan manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Adaamaa.

Obbo Tafarraa Birhaanuutiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Yunivarsiitii Saayinsii fi Teeknooloojii Adaamaa fi Himatamaa isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 15/05/2016 sa’aatii 4:30irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Adaamaa.

1^{ffaa} Baqqalee Naggasaatiif
2^{ffaa} Abbabech Naggasaatiif
Bakka Jirtanitti

Oliyyataan Obbo Sobbooqaa Magarsaafi deebii kennituun Aadde Ayyee Wayyeechaa fa’aa N-3 jidduu falmii jiru ilaalchisee deebii kennitoonni 1^{ffaa} fi 2^{ffaa} mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 14/05/2016 sa’aatii 8:00irratti akka dhiyaattanii falmattan manni murtii ajajeera.M/M/O/G/Sh/Ki/Lixaa.

1^{ffaa} Obbo Zalaalam Fissahaatiif
2^{ffaa} Obbo Barakat Kabbadaatiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Malaakuu Argaawufi Himatamtoota isin jidduu falmii tilmaama midhaanii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 17/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattanii falmattan ta’ee, kan hin dhiyaanne taanaan mirgi falamchuu keessanii kan bira darbamu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/O/G/Sh/Kaabaa.

Obbo Sa’iid Abduutiif
Bakka Jirtanitti

M/A/Mirgaa Obbo Mokonnin Zaruufi M/A/Idaa isin jidduu falmii raawwii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamtanii barbaadamaa jiraachuu keessan beektanii beellama gaafa 20/05/2016 sa’aatii 4:30irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Adaamaa.

5^{ffaa} Immabeet Tikkuutiif
Bakka Jirtanitti

Himattuun Dharraa Qilxuufi Himatamtoota Askaalee Tikkuu fa’aa N-6 jidduu falmii jiru ilaalchisee himatamtuu 5ffaan kun mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 22/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Gafarsa Gujee.

2^{ffaa} Aadde Zannabech Tafarraatiif
Bakka Jirtanitti

Himattoonni Aadde Sablaa Margiyaa fa’aa N-4 fi Himatamtuu isin jidduu falmii waliigaltee jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 17/05/2016 sa’aatii 4:00irratti deebii keessan barreeffamaan qabattanii akka dhiyaattanii falmattan ta’ee, kan hin dhiyaanne yoo ta’e mirgi deebii barreeffamaan dhiyeeffachuu keessan bira darbamee dhimmichi bakka isin hin jirretti kan itti fufu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Boolee.

Shamsuu Faantuutiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Geetuu Taartoo fi Himatamaa isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 13/05/2016 sa’aatii 3:00irratti deebii keessan barreeffamaan qabattanii akka dhiyaattanii falmattan ta’ee, kan hin dhiyaanne yoo ta’e, bakka isin hin jirretti falmiin kan itti fufu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Kuraa Jiddaa.

Aadde Masarat Nasirootiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Dajanee Asaffaa fi Himatamtuu isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 17/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Dambalaa.

Obbo Hajii Ismootiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Ibraahim Mahaammadiifi Himatamaa isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 14/05/2016 sa’aatii 9:30irratti deebii keessan barreeffamaan qabattanii akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/A/Kutaa Magaalaa Bokkuu Shanan.

Obbo Muhaammad Bahmud kaartaa iddoo mana jireenyaa Magaalaa Adaamaa ganda Bareechaa keessatti Kaartaa Lakk. isaa ፬/226/84 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuun gaafataniiru. Kanaafuu, qaamni raga kana irraa dhorkii, idaa abbaa qabeenyummaa fi kan biroo qaba jedhu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo dhiyaachuu baate abbaa qabeenyaa kanaaf ragaan kan biraa hojjetamee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafa Magaalaa Adaamaa.

Maqaa Abbaa Qabeenyummaa Amsaalawarqi Ashaagiree Baajaajii Lakk. Gabatee isaa 3-47931 OR Lakk.Shaansii JT121LK2100038440, Lakk. Motoraa 2L-958563 Lakk.libiree 0233636 kan ta’e Libreen waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee nuuf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni libiree bade kana arege ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 15 keessatti kan hin beeksifne yoo ta’e, abbaa qabeenyaa kanaaf Libiree kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Geejjibaa Kutaa Magaalaa Galaan.

Obbo Dajanee Waakkennee Nagahee mirriiti lafa mana jireenya lakk. 1382286 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’e beekamu waan badeef kan biraa akka kennamuuf gaafatanii waan jiraniif qaamni ragaa kana sababa addaatiin harkaa qabu beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira Lafa kutaa Magaala Sulultaatti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e nagahee kan biraa baafachuu akka danda’an isin beeksifna. Waajjira Lafa kutaa Magaala Sulultaa.

Obbo Sisaay Hayiluu Magaala Mojoo ganda Qarsaa keessatti Lakk. Kaartaa 227/2003 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’e beekamu waan badeef kan biraa akka kennamuuf gaafatanii waan jiraniif qaamni ragaa kana sababa addaatiin harkaa qabu beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira lafa Magaala Moojotti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e jijjiirraan maqaa kan raawwatamuuf ta’uu isin beeksifna. Waajjira Lafa kutaa Magaala Mojoo

Obbo Faantahuun Waldee Nagahee lakk. 1500243 ta’e waan badeef kan biraa akka kennamuuf gaafatanii waan jiraniif qaamni ragaa kana sababa addaatiin harkaa qabu beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira Lafa kutaa Magaala Galaan Guddaatti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e nagahee kan biraa baafachuu akka danda’an isin beeksifna. Waajjira Lafa kutaa Magaala Galaan Guddaa .

Aadde Tsiggee Takluu Gabreyohaannis lafa Tajaajila mana jireenyaaf oolu Magaalaa Bishooftuu Ganda Dirree jiituu keessa qaban Lakk. kaartaa 55/16/2 ta’e bali’inni isaa 250M² irratti argamu waan badeef kan biraa akka kennamuuf gaafatanii waan jiraniif qaamni ragaa kana sababa addaatiin harkaa qabu beeksifni kun bahee guyyaa 21 keessatti Waajjira lafa Magaala Bishooftuutti akka dhiyaattan kan hin dhiyaanne yoo ta’e kaartaa biraa bakka buusuun kan kannamuuf ta’uu isin beeksifna. Waajjira Lafaa Bulchiinsa Magaalaa Bishooftuu.

Obbo Musxafaa Usmaan waraqaa ragaa abbaa qabeenyummaa ykn kaartaa Lakk. isaa L/X/L/D/2229/00fi Lakk. addaa X/2356/00 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee akka kennamuuf gaafataniiru. Kanaafuu qaamni ragaa kana arge ykn sababa addaatiin harkaa qabu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti Waajjira lafa kutaa Magaala Ekkaa xaafootti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e ragaa kan biraa bakka buusuun kan kannamuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Kadaasteraa Kutaa Magaala Ekkaa Xaafoo.

Aadde Hayaat Haashim mana jireenyaa Kutaa MagaalAa Boolee Aanaa Dhakaa Adii keessa qaban Lakk. Kaartaa OR1300/0372008 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennamee waan jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee akka kennamuuf gaafataniiru. Kanaafuu qaamni ragaa kana arge ykn sababa addaatiin harkaa qabu yoo jiraate, beeksifni kun ba’ee guyyaa 20 keessatti Waajjira lafa kutaa Magaala Booleetti akka dhiyaattan ,kan hin dhiyaanne yoo ta’e kaartaa biraa bakka buusuun kan kannamuuf ta’uu isin beeksifna. Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Boolee

Obbo Abdulnaasir Awwal waraqaa ragaa abbaa qabeenyummaa iddoo lafa barnootaa Magaalaa Baatuu Ganda Dambal keessatti argamu Kaartaa Lakk.isaa 516E/7127/2000 kan ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kenameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu, namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee kaasee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. dhiyaachuu baannaan kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Baatuu.

Himataan Waldaa Aksiyoonaa Fayinaansii Busaa Gonofaafi Himatamaan 1^{ffaa} Mihirat Geetaachoo 2^{ffaa} Almaayyoo Magarsaa jidduu jidduu falmii jiru ilaalchisee himatamaan 1ffaan kun himannaa irratti dhiyaate ofirraa ittisuuf guyyaa 10keessatti heeyyamsiisa akka gaafataniif beellama gaafa 16/05/2016 sa’aatii 5:00irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Shaggar.

Obbo Muhaammad Bahmud kaartaa iddoo mana Magaalaa Adaamaa ganda Bareechaa keessatti Kaartaa Lakk. isaa ፬/198/84 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa akka naaf kennamu jechuun gaafataniiru. Kanaafuu, qaamni ragaa kana irraa dhorkii, idaa abbaa qabeenyummaa fi kan biroo qaba jedhu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. yoo dhiyaachuu baate abbaa qabeenyaa kanaaf ragaan kan biraa hojjetamee kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafa Magaalaa Adaamaa.

Obbo Birhaanuu Asiraat Lakk. Nagahee 260023 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furi.

Fitsum Zarihuun Lakk. Nagahee 2229728 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furi.

Aadde Jamiilaa Usmaan Lakk. Nagahee 380715 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Galaan Guddaa.

Aadde Gannat Geetaahuunitiif
Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Daani’eel Nigusee Bayyanaafi Himatamtuun isin jidduu falmii siviilii jiru ilaalchisee mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 20/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M /O/Magaalaa Adaamaa.

Sirreessa

Gaazexaa Kallacha Oromiyaa Bara 31 Lakk.8ffaa Mudde 25 bara 2016 maxxanfamee baherratti beeksisa M/A/Mirgaa Daanyee Gaaddisaa fa’aa baasifatan keesatti Dhaabbata Tireediingii Industiriyaalii jedhamee kan bahe dogoggoraan waan ta’eef Dhaabbata Tireediingii Industiriyaalii Obsiidiyaa Jedhamee sirreeffamee haa dubbifamu.

Obbo Guutaa Tulluu Tolasaa Lakk. Nagahee 1885425 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furi.

Aadde Arabuu Badhoo Nagahee iddoo mana jireenyaa Lakk. Nagahee isaa 0162528 kan ta’e maqaa isaaniitiin Magaalaa Duukam keessatti murame kennameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu namni nagahee iddoo mana jireenyaa isaanii kana arge ykn sababa adda addaatiin kan qabate yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee irraa kaasee guyyaa 20 keessatti yoo hin dhiyaatiin abbaa qabeenya kanaaf tajaajila barbaaddan kaartaa haaraa,, nagahee, Liizii koppiidhaan kan keeeummeesinu ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa Duukam.

Waldaa Dhu/Gamtaa Obbolaawwan Handhuura Adaamaa I/G/Isaa Murtaa’e kaartaa mirkaneessa qabiyyee Bulchiinsa Lafa Magaalaa Adaamaa irraa nuuf kenname Kaartaa Lakk. isaa 551/99 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan nu jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee akka nuuf kennamu jedhanii gaafataniiru. Kanaafuu, qaamni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 8 keessatti haa dhiyaatu. yoo dhiyaachuu Wajjira Lafaa Magaalaa Adaamaa gafannee kaartaa kan biraa bakka bu’iinsa kan hojjachiifannu ta’uu ni beeksifna.**Waldaa Dhu/ Gamtaa Obbolaawwan Handhuura Adaamaa I/G/Isaa Murtaa’e.**

Waldaa Hajii Gamtaa Oomishitootaa fi Gurgurtaa Abaaboo fi Biqiltuu Geetishaati Itti Gaafatamummaan isaa kan murtaa’e akkaataa Seeraa fi Qajeelfama Dambii ittiin Bulmaataa Labsii Lakk. 218/2011 Ejensii BWHG Oromiyaa fi Labsii Lakk. 985/2009 Komishinii WHG Federaalaa Itiyoophiyaa guutee gurmaa’ee qaama seeramaa argatee hojjachaa tureera. Haata’u malee miseensenni waldichaa fedhii isaaniitiin yaa’ii walii gala gaafa 12/04/2016 taasisaniin waldaan kun akka diigamu sagalee guutuun Waliigalaniiru. Kanaafuu diigamuu waldaa kanaa kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.yoo dhiyaachuu baate diigamuun waldaa kana kan mirkanaa’uuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira BWHG/Bulchiinsa Magaalaa Bishooftuu.

Aadde Faaxumaa Aliyyuu Nagahee Lakk. isaa 431736 ta’e maqaa Ayidar Ahimadiitiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru. kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Obbo Nuuruu Mahaammad Nagahee Lakk. isaa 25814 ta’e maqaa Xaafaa Tolasaatiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru. kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Dhaabbata UTI ELSAAMEKSitiif

Bakka Jirtanitti

R/Himataa Mr.Chaandiraa’skaar Macharaatizifi R/Himatamaa isin jidduu falmii raawwii jiru ilaalchisee R/Himataan kun mana murtii kanatti himatamuu keessan beektanii beellama gaafa 13/05/2016 sa’aatii 4:00irratti akka dhiyaattan manni murtii ajajeera.M/M/A/Walisoo.

Obbo Caalaa Dibaabaa Kaartaa Lakk. isaa Bur/Liz/0373/2011 ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef na jala bade jechuudhaan ragaa bade kan bakka bu’e akka kenninuuf gaafataniiru. kanaafuu, namni mormu yoo jiraate beeksifni kun bahee guyyaa 30 keessatti yoo dhiyaachuu baate ragaa bade kan bakka bu’e kan hojjenne laannuuf ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafaa Kutaa Magaalaa Buraayyuu.

Aadde Faaxumaa Haliil Lakk. Nagahee 155106 ta’eefi Lakk. Galmee A-3157 ta’een galmaa’ee naaf kenname na jalaa badeera jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Furi.

WHGIMI Fayyaa Hundaaf Lakk. Nagahee 0550179 ta’e galmaa’ee nuuf kenname Nagahee orjinaalli nu jalaa badeera jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu nagahee kana namni arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jiraate, guyyaa beeksifni kun bahee eegalee guyyaa 30 keessatti tooftaa kaminuu yoo beeksifachu baate, nagahee kan biroo baafachuu kan danda’an ta’uu ni beeksifna. Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Lafa Kutaa Magaalaa Galaan Guddaa

Obbo Birhaanuu Hayilee mana jireenyaa Magaalaa Maqii Ganda Boolee keessaa qaban Kaartaa Lakk. isaa 271/89 kan ta’e maqaa isaaniitiin galmaa’ee kennameef waan na jalaa badeef kan biraa bakka bu’ee naaf haa kennamu jedhanii iyyataniiru. kanaafuu namni ragaa kan argeera ykn sababa adda addaatiin qabadheera jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti akka deebisu beeksisaa, yoo ta’uu baate hafteen kan keessummeesinuufi kaartaa kan biraa bakka buufnee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna Waajjira Lafaa Bulchiinsa Magaalaa Maqii.

Obbo Faamii Umaritiif

Bakka Jirtanitti

Himataan Obbo Kaaliid Mahaammadiifi Himatamaa isin jidduu falmii maallaqaa jiru ilaalchisee tilmaama uffata daldaalaafi maallaqaa calla qarshii 1,176,000tiin himanni isinirratti mana murtii kanatti dhiyaachuusaa beektanii beellama gaafa 10/05/2016 sa’aatii 9:00irratti deebii keessan barreeffamaan akka dhiyeeffattan ta’ee, debii keessan barreeffamaan kan hin dhiyeeffanne yoo ta’e mirgi deebii kennachuu keessan bira darbamee falmiin bakka isin hin jirretti kan itti fufu ta’uu manni murtii ajajeera.M/M/O/Magaalaa Adaamaa.

Waldaa Miiltoo jedhamu Bulchiinsa Magaalaa Shaggar kutaa Magaalaa Galaan keessatti Lafa mana jireenyaa waldaan kenname Nagahee duraa Lakk.isaa 01800545 ta’e maqaa OBBO fiqaaduu Alamuutiin galmaa’ee kennameef orjinaalli isaa na jalaa bade jedhanii iyyataniiru.Kanaafuu namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin qabadheera kan jedhu yoo jirrat,beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti qaama dhimmi ilaaluuf akka deebisu,yoo kun ta’uu baate kana duranii akka badeetti lakkaa’ame footoo koppii orjinaalaa kan kennamuuf ta’uu ni beeksifna.Bulchiinsa Magaalaa Shaggaritti Waajjira Kaadaasteraa Kutaa Magaalaa Galaan.

Wallagga

Iyyattoonni Siisaay, Buzaayyoo, Meerooniifi Haannaa Alamaayyoo abbaan keenya obbo Alamaayyoo Gammadaa Galatee waan du’aniif mana Jireenya Lakk. Kaartaa --- ta’e bali’inni isaa kaaree meetira 152M² irratti maqaa isaaniitiin galmaa’ee Magaalaa D/Doolloo keessatti argamu dhaalatota sadarkaa duraa ta’uu keenya mana murtiitiin waan mirkaneeffanneef gara maqaa keenyaatti nuuf haa jijjiiramu jedhanii iyyataniiru. Kanaafuu dhaaltummaa kan kan mormu ykn dhimmi kun na ilaalata kan jedhu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.yoo dhiyaachuu baate jijjiirraa maqaa kan raawwanuuf ta’uu ni beeksifna.Waajjira Lafaa Magaalaa D/Doolloo.

Obbo Maatiyoos Badhaasaa Guddinaa fi Aadde Jamiilaa Hayiluu Badhaasaa mana jireenyaa Magaalaa Gimbii ganda 01 keessatti argamu Lakk. Kaartaan isaa 01/9381/15/2000 kan ta’e bali’inni isaa 343M² irratti argamu dabarsanii Obbo Abbabee Nagaasaa Fufaatti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa Magaalaa Gimbii.

Aadde Indiyaa Huseen Adamiifi Obbo Ibiraahiim Adam Likkii mana jireenyaa Magaalaa Gimbii ganda 03 keessatti argamu Lakk.Kaartaan isaa Gimbii/4025/03/2000 kan ta’e bali’inni isaa 392M² irratti argamu dabarsanii Aadde Iddooshee Duulaa Jimaatti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa Magaalaa Gimbii.

Obbo Yiggazuu Waggaarii qabeenyummaa isaanii kan ta’e mana jireenyaa Magaalaa Siree ganda 01 keessaa qaban lafa kaaree meetira 150M² irratti maqaa isaaniitiin galmaa’ee argamu waraqaa ragaa akka itti naaf kennamee maqaa kiyyaan naaf mirkanaa’u jedhanii iyyataniiru. kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.yoo dhiyaachuu baate qabeenyaa kun maqaa isaaniitiin kan mirkaneessineef waraqaa ragaa kenninuuf ta’uu ni beeksifna. Waajjira Lafaa Magaalaa Siree.

Obbo Galataa Baqqaleetiif

Bakka Jiranitti

Iyyattuun Aadde Ayyaantuu Bayyanaafi waamamaa isin gidduu falmii badiinsaa jiruu ilalchisee waamanaan kun yoo jiraate, bakka jiruu beellama gaafa 14/05/2016 sa’aatii 8:00irratti akka dhiyyattanii falmattan manni murtii ajajeraa Manni Murtii Aanaa Magaalaa Naqamtee

Tinsaa’ee Bargimaaniitiif

Bakka Jiranitti

Iyyattuun Sarji’oo Turaafi waamamaa isin gidduu falmii badiinsaa jiru ilaalchisee waamamaan yoo jiraate bakka jiruu mana murtii kanatti barbaadamuusaa beekke beellamaa 15/05/2016 sa’aatii 3:30irratti akka dhiyyattanii falmattan manni murtii ajajeraa Manni Murtii/A/Magaalaa Naqamtee.

Obbo Cammir Waakkennee bakka bu’aan isaa Obbo Beekumaa Waakennee mana Magaalaa W/Jiruu ganda 01 keessaa qaban Lakk. isaa 310 ta’e bali’inni isaa 200M² ta’e irratti argamu Obbo Gaarii Garbaabaatti gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate,beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa Magaalaa W/Jiruu.

Asiraat Sanbatoo mana Daldaalaa Magaalaa Gullisoo ganda 02 keessatti argamu Lakk.isaa 783 isaa ta’eef Lakk. kaartaa isaa Bul/Mag/Gul/552/05 ta’e bali’innisaa 4200 qabanirraa hirisanii 330M² kan ta’e Aadde Ayyaantuu Dingaataatti 330M² ta’emmoo Obbo Amaanu’ee Dingataatti akkasumas 206M² Obbo Zarihuun Taaddasaatti dabarsanii waan gurgurataniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira Lafaa Magaalaa Gullisoo.

Obbo Darajjee Kabbadaa Dheeressaa mana dhuunfaa isaanii Magaalaa Innaangoo ganda 01keessaa Aadde Balaayee Bantii waliin qaban Lakk. isaa 0012 ta’e Obbo Dabalaa Guddinaatti dabarsanii gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa Magaalaa Innaangoo.

Obbo Tamsgeen Balinaa --+mana dhuunfaa isaanii Magaalaa Innaangoo ganda 02keessaa Aadde Askaalee Taayyee waliin qaban Lakk. isaa --ta’e Obbo Dagguu Taaffaseetti dabarsanii gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafaa Magaalaa Innaangoo.

Obbo Haabtaamuu Immiruutti mana dhuunfaa isaanii Magaalaa Innaangoo ganda --keessaa --waliin qaban Lakk. Kaartaa isaa 294/161/2003 ta’eefi Lakk. isaa 3031 ta’e Obbo Taammanaa Buusaatti dabarsanii gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira Lafaa Magaalaa Innaangoo.

Obbo Mulunaa Fiqaaduu mana jireenyaa Magaalaa Naqamatee ganda 06 keessaa qaban kuusaa mana hojii keenya keessaa qaban yeroof argamuu waan hin dandeenyeef abbaan qabiyyee kun jijjiirraa maqaa qaama 3ffaafi dabarsuu waan barbaadaniif ragaa ofi harkaa qabaniin galmee hundeessinee tajaajila barbaadanii waan kenninuuf,namni ragaa kana arge ykn sababa adda addaatiin kan qabatee jiru yoo jiraate,ykn kna mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee kaasee guyyaa 20 keessatti qabattanii dhiyaachuu yoo baattan tajaajila barbaadan faayila hundeessinee kan kenninuuf ta’uu ni beeksifna.Waajira Lafa Magaalaa Naqamtee.

Obbo Saamu’eel Duulaa mana Jireenyaa Magaalaa Gidaamii ganda 01 keessaa qaban Lakk. Kaartaa isaa Gk/3010/2013 ta’e bali’ina lafaa 280M² ta’e irratti argamu dabarsanii Aadde Dinqinesh Waajjiraatti gurgurachuu waan barbaadaniif. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Gidaamii.

Obbo Takiluu Jaarraa mana jireenyaa dhuunfaa isaanii Magaalaa Biilaa ganda 02 keessaa qaban Lakk. isaa ----- kan ta’e Aadde Lalisee Abdataatti gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 15 gidduutti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Biilaa.

Aadde Abarraash Olaanii mana jireenyaa dhuunfaa isaanii Magaalaa Biilaa ganda 01 keessaa qaban Lakk. Kaartaa isaa ----- kan ta’e Obbo Daani’eel Girmaatti gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 15 gidduutti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Biilaa.

Obbo Firoomsaa Waaggaarii mana jireenyaa dhuunfaa isaanii Magaalaa Biilaa ganda 01 keessaa qaban Lakk. Kaartaa isaa ----- kan ta’e Obbo Caalii Gamteessaatti gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 15 gidduutti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Biilaa.

Shukkaaree Takilee mana jireenyaa Magaalaa Mandii ganda 02 keessattiLakk. Kaartaa isaa --- --- kan ta’e bali`inni isaa ----- irratti argamu dabarsanii Abiraham Dassaalenytti kennaadhaan waan dabarsaniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira Lafa Magaalaa Mandii.

Obbo Tarreessaa Jiraataa mana jireenyaa Magaalaa Mandii ganda 03 keessatti Lakk. Kaartaa isaa MJ/12104/2008 kan ta’e bali`inni isaa 400M² irratti argamu dabarsanii Obbo Taliilaa Indaalewutti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Mandii.

Obbo Gaarii Indaaluu mana jireenyaa Magaalaa Mandii ganda 01 keessatti Lakk. Kaartaa isaa MJ/4181/2008 kan ta’e bali`inni isaa 400M² irratti argamu dabarsanii Aadde Tamiimaa Abdallaatti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20 keessatti haa dhiyaatu. Waajjira Lafa Magaalaa Mandii.

Obbo Minaasee Fiqaaduu Birruu mana jireenyaa Magaalaa Najjoo ganda 04 keessaa qaban Lakk. mana haaraa --- ta’ee lakk. Mana durii 04-048 fi Lakk.Kaartaa 499/2005 kan ta’e karaa bakka bu’ummaa Obbo Guddataa Caalaatiin Obbo Dabalii Gaaromaa Disaasaatti gurgurachuu waan barbaadaniif kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Najjoo.

Obbo Girmaa Akililuu Baantii mana Jireenyaa Magaalaa Najjoo ganda 01 keessatti argamu Lakk. mana duriin 01-0091 Lakk. Kaartaan isaa 29/BMN/03/89 ta’e dabarsanii Obbo Amansis Huseen Galataatti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Najjoo.

Obbo Taarikuu Faqqadee Tolaa mana Jireenyaa Magaalaa Najjoo ganda 02 keessatti argamu Lakk. mana duriin 02-0582 Lakk. Kaartaan isaa 566/2005EMML ta’e dabarsanii Obbo Biyyanaa Gurmessaa Baajireetti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Najjoo.

Obbo Eebisaa Mulaatuu Garbii mana daldalaa Magaalaa Najjoo ganda 02 keessatti argamu Lakk. mana duriin --- Lakk. Kaartaan isaa 4787/2016 ta’e dabarsanii Zalaalem Mulaatuu Garbiifi Aadde Shaamee Kadir Fufaatti waan kennaniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Najjoo.

Obbo Bookaa Barii Bulii mana Jireenyaa Magaalaa Najjoo ganda 03 keessatti argamu Lakk. mana duriin 03-1151 Lakk. Kaartaan isaa 4070/2014 ta’e dabarsanii Aadde Boontuu Gurmuutti waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Najjoo.

Obbo Guutaa Dibaabaa Yaadataa mana Jireenyaa Magaalaa Najjoo ganda 01 keessatti argamu Lakk. mana duriin 01-0715 Lakk. Kaartaan isaa 1682/2008 ta’e dabarsanii Obbo Qixxaataa Moosisaa Raajiitti karaa Bakka bu’aa isaanii Obbo Abdii Dibaabaa Yaadataatiin waan gurgurataniif maqaan akka jijjiiramuuf gaafataniiru. Kan mormu yoo jiraate, beeksifni kun bahee guyyaa 20keessatti haa dhiyaatu.Waajjira Lafa Magaalaa Najjoo.

G/Saajiin Fayyisaa Tasfaayee Oliitiif Bakka jiranitti
Iyyattuu Aadde Dinqee Baqqaanaa Guddataa fi waamamaa isan jidduu waa’ee murtii badinsaa jiru ilaalchisee waamamaan kun yoo jiraate, bakka jiruu beellama gaafa 09/05/2016 sa’aatii 8:10irratti akka dhiyaattan ta’ee, dhiyaachuu baannaan iyyattuuf murtiin badiinsaa kan kennamuuf ta’uu manni murtii ajajera.M/M/A/Gimbii.

Obbo Daawwit Lammii Oliiqaatiif Bakka jiranitti
Iyyattuu Aadde Masarat Kidaanii Bariifi waamamaa isan jidduu waa’ee murtii badinsaa jiru ilaalchisee waamamaan kun yoo jiraate, bakka jiruu beellama gaafa 16/05/2016 sa’aatii 8:00irratti akka dhiyaattan ta’ee, dhiyaachuu baannaan iyyattuuf murtiin badiinsaa kan kennamuuf ta’uu manni murtii ajajera.M/M/A/Gimbii.

Hojiiwwan Aartii . . .

Yeroo ammaa kana sadarkaan Aartiin Oromoo irra jiru namoota hedduu biratti falmii uuma. Namoonni tokko tokko Aartiin Oromoo guddateera jedhu. Faallaa kanaammoo kanneen kan duriitiin wal bira qabamee yoo ilaalame Og Aartiin keenya gadi bu’aa dhufeera jedhanis ni jiru. Dhimma kanarratti yaada kan kennan Aadde Lubaabaan, sadarkaa Aartiin Oromoo irra jiru gama muuziqaatiin yoo ilaalle kaleessuma wayyaa natti fakkaata. Sababnisaa yeroo ammaa kana teeknolojiitu guddate malee muuziqaan Oromoo hin guddanne. Viidiyoofi akkaataa muuziqaan itti qindaa’e yoo ilaalle wanti nuti arginu waan guddate nutti fakkaata garuu ergaan sirboonni dabarsan qalbii namootaa harkisuurratti yoo laaltu waan har’a dhaggeeffatee boru jibbituudha. Sirboonni durii qalbii nama hundaa keessa bara baraan jiraatu jechuun ibsu.

Gama Fiilmiifi Tiyaatiraatiin gonkumaa hin jiru. Fakkii yoo fudhanne xiqqoo tokko ijoolleen yaalan ni jiru sunis ka’uumsa ta’uu danda’a malee guddate jennee ilaaluu hin dandeenyu. Kanaafuu, anaaf Aartiin Oromoo mallattoo gaaffii keessa jira jechuun yaaddoo qaban ibsu. Guddina Aartii Oromoo wanti duubatti harkisu maal akka ta’es yoo ibsan, sababoonni hedduudha. Tokkoffaa kanaan dura mootummaaniis ta’ee hawaasni keenya faayidaa Aartiin guddina diinagdee, hawaasummaafi siyaasa keessatti qabu sirriitti hin hubanne, hubannoon ture baay’ee gadaanaadha. Lammaffaa Aartiin keenya Saayinsiidhaan kan deeggarame miti. Namoonni fedhiidhuma waan qabaniif hojjetu malee saayinsiisaa waan beekan hin qaban. Kun sirrii miti saayinsiin deeggaramuu qaba. Sababoota garaagaraarraa kan ka’e namoonni ogummaa kana qabanis adabatanii yeroo taa’an mul’ata. Sadaffaa hojiiwwaan hojjetamanirratti wal qeequun hin jiru. Hawaasa keenya keessatti wanti baratame tokko dandeettiifi ogummaadhaan hojii hojjetame tokko sadarkaa uummata kana madaaluun hojjatamuufi dhabuu ilaaluun wal deeggaruufi wal qeequurra gareedhan wal tumsuun ni mul’ata. Qeeqni dhugaa kan nama ijaaru yoo jiraachuu baate namni har’a waan gadi bu’aa hojjete sirrii itti fakkaatee borus waanuma akkasii hojjeta, tumsi gareedhaan waliif taasifamus hamilee namoota Ogummaafi dandeettii qabaniin waan gaarii hojjetaniifis sirri miti. Aartii keenyafis kufaatiidha jechuun sababoota guddina Aartii Oromoorratti gufuu ta’aa turaniifi jiran ibsu Aadde Lubaabaan.

Aadde Lubaabaa Jamaal Aartii Oromoo guddisuuf hirmaannaan qaama hundaa murteessaa ta’uus ni dubbatu. Keessattuu seenaafi seeneeffama dogoggoraa Oromoorratti seeneeffamaa ture sirreessuuf, warraaqsa aadaa akkasumas diinagdee gama kanaan argamu cimsuuf mootummaan Aartiif xiyyeeffannoo kennee hojjechuu qaba. Namoonni hojii kanarratti hirmaatanis fedhii waan qabaniif qofa hojjechuu hin qaban barachuun saayinsaasaa gonfachuu qabu. Abbootiin qabeenyaas leecalloon deeggaruun barbaachisaadha. Warreen Ogummaafi beekumsa qabanis carraa argame hundatti fayyadamuun kallattii walitti agarsiisuu qabu. Walumaagalatti hojiin kun kan nama dhuunfaa osoo hojii taane hojii hawaasa bal’aa waan ta’eef namni hunduu waan qabuufi beekuun tumsuu qaba. Irra caalaa garuu mootummaan kallattii maraan shoora olaanaa taphachuu danda’uu qaba jechuun ergaa qaban dabarfataniiru.

Oliifan Raggaasaatiin

Ispoortii

Mesiin taphataa cimaa, Gaardiyoolaan leenjisa cimaa FIFA bara 2023 tahuun filaman

Liyoonel Mesiin badhaasa taphataa cimaa FIFA bara 2023 Landanitti qophaa'e mo'ate.

Taphataan kilaba Inter Miyaamii Liyoonel Mesiin taphataa Maanchister Siitii Erlingi Haalaandiifi taphataa PSG Kiliyaan Imbaappee caaluun badhaasicha mo'ate.

Haalaandi sadarkaa lammaffaa, Imbaappeen sadarkaa sadaffaan xumuran.

Leenjisaan Maanchister Siitii Peep Gaardiyoolaanimmoo, leenjisa cimaa FIFA bara 2023 tahuun filaman.

Leenjisa Inter Miilaan Simoon Inzaagiifi leenjisaan Naappoolii Lusiyaanoo Ispaaleetii ammoo lammaffaafi sadaffaan xumuran

Badhaasa kana keessatti taphattoonni Maanchister Siitii jaha hammatamaniiru. Edersan karra eegaa cimaa tahuun karra eegaa Riyaal Maadirid Tiboo Koortohaa caaluun filame.

Maanchister Siitiin bara 2023 keessa waancaa Piriimer Liigii, Shaampiyoonsi Liigiifi FA Kaappii injifataniiru.

Leenjistuun garee biyyaalessaa dubartootaa Ingilaandi, Saariinaa Wiigmaan leenjistuu cimtuu bara 2023 tahuun filamte.

Wiigmaan badhaasicha bara 2017, 2020 fi 2022 mo'atteetti. Karra eegduun Maanchister

Yuunaayitidiifi Ingilaandi Meerii Eerpis karra eegduu cimtuu dubartootaa FIFA bara 2023 tahuun badhaafamte.

Liyonel Mesiin badhaasicha garaagarummaa sagalee xiqqoon kan mo'ate. Mesiin umuriisaa waggaa 36n badhaasicha kan mo'ate gahumsa bara 2023 keessa agarsiiseeni.

Mesiin erga badhaasni kun bifa haaraan bara 2016 jalqabee as yeroo sadaffaaf mo'achuusaati.

Mesiin osoo gara Inter Miyaamii hin deemiin PSG'f gooliwwan sagal lakkoofsisuun kudhan ammoo Inter Miyaamiif taphoota torba irratti lakkoofsise. PSG waliin waancaa Liig 1 mo'ateera.

Haalaandi bara dorgommii tokkotti gooliwwan Piriimer Liigii 36 lakkoofsise. bara 2022-23 waliigalaan 52 wayita lakkoofsisu, 28 ammoo Waancaa Adunyaa booda lakkoofsiseera.

Imbaappeen akkuma Mesii waancaa Liig1 mo'ateera. Mudde 19, 2022-Hagayya 20, 2023tti galchii 18 PSG'f lakkoofsise.

Badhaasa kanaaf sagalee kan kennan leenjistoota, dursitoota garee, gaazexeeditootaafi deeggartoota yoo tahu, Mesiifi Haalaandi sagalee wal fakkaataa argatan.

Mesiin garuu lakkoofsa dursitoota garee sagalee kennaniifiin caaluun badhaasicha fudhate.

Himannaan danbiiwwan faayinaansii cabseera jechuun Maanchester Siitiirratti baname guyyaan itti dhaga'amu murtaa'uu hooganaan Piriimer Liigii Riichaard Maasters hime.

Haata'u malee, miseensota mana-maree duratti yeroo dubbatetti Riichaard Maasters guyyicha ifa hin goone.

Everten himannaan kaanan dura irratti banameen adabamuusaatiin qabxiin 10 irraa citerratti ol iyyannootti jira. Nootingihaam Forest ammoo danbiiwwan bu'aa buufachuu liigiifi walitti

Guyyaa himannaan Siitiirratti dhiyaate dhaga'amu murtaa'e

fufinsaa cabsuudhaan Wiixata darbe himannaan irratti banameera.

Riichaard Maasters kilaboonni lamaanuu maaliif akka yaaddoo keessa galan nan hubadha jedhe.

"Hubachuu nan danda'a garuu himannaawwan kunneen baayyee garaagaraadha," jechuun Koree Dhaabbii Aadaa, Miidiyaafi Ispoortii (CMS)tti dubbate.

"Kilabni kamiyyuu, kan amma shaampiyoona ta'es hin taane, danbiiwwan ittiin baasii baasan taa'e cabsee argamna kanuma Everten ykn Nootingihaam Forest mudatetu isa mudata.

"Garuu ballinniifi gosti himannaa Maanchester Siitiirratti dhiyaate, kan amma ani gonkumaa asitti dubbachuu hin dandeenye, dhaga'ame guutummaan guutuutti haala jirurraa addadha.

"Guyyaa himanni kun itti dhaga'amu murtaa'eera. Dhiifama waliin garuu guyyaan isaa yoom akka ta'e isinitti himuu hin danda'u garuu itti deemamaa jira."

Shaampiyoona Piriimer Liigii kan ta'e

Maanchester Siitiin Guraandhala 2023 keessa seerota 100 ol cabseera jedhamuun himatameera, garuu mana murtiitti hin dhiyaatiin jira.

Evertan Bitootessa keessa komishinii walabaa dhimmicha qoratuun ilaalamee Sadaasa keessa itti murtaa'uun qabxiin 10 akka irraa hir'atu taasifameera.

Himannaan Maanchister Siitiirratti dhiyaatemmo bara 2009 irraa kaasee kan waggoota sagalii ilaallatudha. Bara 2009 irraa kaasee, si'a torba shaampiyoona ta'aniiru, garuu himanni irratti baname kun mirkanoofnaan carraa liigii gadiitti bu'uu, akkasums mo'atan irraa fudhatamuullee hordofsiisuu danda'a.

Erga Piriimer Liigiin bara 2018 qorannoo jalqabee kaasee tumsa gochuu diduutiinis himatamaniiru.

Akka gabaasaaleen akeekanitti himannaan kun dhuma bara kanaa kan dhaga'amu ta'a. Ta'us garuu Piriimer Liigitiin waan hin mirkanaa'iin jiruuf hanga 2025tti dhaddachi ni jiraata jedhamee hin yaadamu.